

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

Boj s Covidem-19 a protiepidemická opatření jako běžná
součást života společnosti

Diplomová práce

The fight against Covid-19 and anti-epidemic measures as a normal
part of society

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Lenka Jakubcová, Ph. D

AUTOR PRÁCE

Bc. Věra Schlehbergerová Votavová, DiS.

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 4. 9. 2023

.....
Bc. Věra Schlehbergerová Votavová, Dis.

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí diplomové práce Mgr. Lence Jakubcové, Ph.D za cenné rady a trpělivost při samotném zpracování. Dále bych chtěla poděkovala svému manželovi za trpělivost a podporu při zpracování diplomové práce a Mgr. Zuzaně Kafkové za zkontrolování gramatické a formální stránky.

ANOTACE

Diplomová práce pojednává o pandemii Covid-19, která zasáhla do běžného chodu společnosti po celém světě. V teoretické části jsou uvedeny nejdůležitější informace k pandemii Covid-19, které jsou vyhodnoceny na základě stanovených cílů v praktické části pomocí vědeckých metod. Prvním cílem diplomové práce je zhodnotit efektivitu vládních opatření pomocí analýzy dat a SWOT analýzy z informací obsažených v teoretické části. Druhým cílem diplomové práce je porovnat okolní státy s Českou republikou ve zvládnutí pandemie Covid-19 pomocí vědecké metody komparace. Na základě SWOT analýzy, která vychází z teoretické části diplomové práce jsou uvedeny silné stránky, slabé stránky, hrozby a příležitosti, které zhodnocují pandemii Covid-19 a obsahují návrhy a doporučení pro srovnatelné situace, které by mohly nastat v budoucnosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

pandemie* očkování* vládní opatření* počet nakažených* onemocnění Covid -19*
pandemický zákon* stav pandemické pohotovosti* nouzový stav

ANNOTATION

The master thesis deals with the Covid-19 pandemic, which affected the normal operation of society all over the world. In the theoretical part, the most important information on the Covid-19 pandemic is presented, which is evaluated on the basis of the set goals in the practical part with the help of scientific methods. The first goal of the thesis is to evaluate the effectiveness of government measures using data analysis and SWOT analysis from the information contained in the theoretical part. The second goal of the thesis is to compare neighboring states with the Czech Republic in handling the Covid-19 pandemic using the scientific method of comparison. Based on the SWOT analysis, which is based on the theoretical part of the thesis, the strengths, weaknesses, threats and opportunities that evaluate the Covid-19 pandemic and contain proposals and recommendations for future epidemics/pandemics are presented.

KEY WORD

pandemic* vaccination* government measures* number of infected* Covid-19 disease* pandemic law* state of pandemic emergency* state of emergency

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DP	Diplomová práce
KO	Krizová opatření
MO	Mimořádná opatření
MU	Mimořádná událost
NS	Nouzový stav
PP	Pandemický plán
SR	Státní rozpočet

Obsah

Úvod.....	9
Teoretická část.....	11
1. Pojmy	12
2. Právní úprava	14
2.1. Zákon o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění Covid-19.....	15
2.2. Zákon o ochraně veřejného zdraví	16
2.3. Zákon o krizovém řízení	16
2.4. Porovnání zákonů při vydávání vládních opatření	17
3. Onemocnění Covid-19.....	18
3.1. Příznaky onemocnění Covid-19	18
3.2. Mutace onemocnění Covid-19.....	19
3.3. Testování na onemocnění Covid-19.....	20
3.4. Léčba onemocnění Covid-19.....	21
3.5. Protiepidemický systém PES.....	22
3.6. Pandemický plán	24
4. Vládní opatření	26
4.1. 1. vlna pandemie Covid-19.....	26
4.2. 2. vlna pandemie Covid-19.....	32
4.3. 3. vlna pandemie Covid-19.....	36
4.4. 4. vlna pandemie Covid-19.....	41
5. Počet nakažených obyvatel onemocněním Covid-19.....	43
5.1. 1. vlna pandemie Covid-19.....	44
5.2. 2. vlna pandemie Covid-19.....	45
5.3. 3. vlna pandemie Covid-19.....	46

5.4.	4. vlna pandemie Covid-19.....	47
6.	Očkování	49
7.	Pandemie Covid-19 v okolních státech	54
7.1.	Rakousko	54
7.2.	Německo	56
7.3.	Slovensko	59
7.4.	Polsko.....	61
8.	Ekonomické dopady pandemie Covid-19 v České republice.....	Chyba!
	Záložka není definována.	
8.1.	Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za rok 2020	64
8.2.	Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za rok 2021	68
8.3.	Výdaje na pandemii Covid-19 za rok 2020 a 2021	70
8.4.	Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za 1. čtvrtletí 2022	71
	Praktická část.....	72
9.	Efektivita vládních opatření	72
9.1.	1. vlna pandemie Covid-19.....	73
9.2.	2. vlna pandemie Covid-19.....	76
9.3.	3. vlna pandemie Covid-19.....	78
9.4.	4. vlna pandemie Covid-19.....	80
9.5.	SWOT analýza	82
10.	Komparace s okolními státy	87
	Závěr.....	95
	Seznam použité literatury.....	96

Úvod

Pandemie takového rozsahu, jakou byla pandemie Covid-19, nemá v moderní době obdoby. Běžný chod společnosti se zastavil téměř ve všech státech na světě. Covid-19 způsobil obrovské škody na životech a zdraví obyvatelstva i v ekonomice zasažených států. Nikdo nebyl připraven na pandemii v takovém rozsahu, a tak docházelo k chybám, které způsobilý lavinovitě šíření onemocnění.

Pandemie měla obrovský dopad na společnost. Nejedná se jen o přímé dopady pandemie v průběhu jejího trvání, ale i o ekonomické a sociální důsledky, které budou patrné i v následujících letech. Obrovské investice byly vynaloženy do zdravotnictví a do školství. Ve zdravotnictví šlo zejména o vývoj a výrobu očkovacích látek a o náklady spojené s plošným testováním obyvatelstva. Ve školství se jednalo nejčastěji o investice do nákupu a modernizace výpočetní techniky ve školách, které umožnily kvalitní průběh distanční výuky v online prostředí. Další velkou skupinou výdajů tvořily náhrady škod pro firmy a zaměstnance, kteří z důvodu vládních opatření nemohli pracovat. Pandemie měla značné dopady i na psychiku obyvatelstva. Lidé se ocitli uzavření v domácnostech a mohli vycházet ven jen za stanovených podmínek. Děti ztratily kontakt se svými vrstevníky a musely se vyrovnat se zcela odlišným způsobem vzdělávání. Všichni měli strach z nemoci a obavy o své blízké. Rodinám hrozilo reálné snížení příjmů z důvodu ztráty zaměstnání nebo zániku firmy. Všechny tyto obavy se navíc často ukázaly jako opodstatněné. To vše vedlo k nárůstu psychických problémů dětí i dospělých.

Uzavření škol bylo považováno za jedno z nutných opatření, protože právě mezi dětmi se nemoci šíří nejrychleji. Dlouhodobé uzavření škol mělo velký dopad nejen na žáky a studenty, ale i na rodiče. V první vlně probíhala distanční výuka většinou pouze formou zadávání úkolů pro žáky a studenty. Postupně pak začala přecházet do online prostředí a na začátku druhé vlny byla začleněna do školského zákona. Avšak i přes zákonný rámec a upřímnou snahu velké většiny pedagogických pracovníků docházelo k mnoha problémům, které tuto formu vzdělávání značně komplikovaly. Téměř tři pololetí pokusů, omylů a improvizací jsou v generaci školáků zasažené pandemií Covid-19 patrné dodnes.

Vládní opatření měla za cíl zmírnit šíření onemocnění Covid-19 a dostat onemocnění pod kontrolu, aby nedocházelo k přetížení systému a zbytečným ztrátám na životech. Obyvatelé České republiky měli povinnost dodržovat vydaná opatření. Dobrovolně se pak mohli chránit zejména pečlivým dodržováním hygienických pravidel, dobrovolnou ochranou dýchacích cest a omezením sociálních kontaktů.

Pandemie Covid-19 byla součástí života lidí po celém světě více než 2 roky. Každý stát se snažil vypořádat s pandemií různými způsoby, a to buď mírnějšími opatřeními, nebo lockdownem. Vládní opatření byla podobná opatřením vydaným v jiných státech. V současné době se Covid-19 stal běžnou součástí života lidí bez nutnosti zavedení vládních opatření.

Diplomová práce (dále jen DP) má za cíl zhodnotit efektivitu vládních opatření v závislosti na počtu nakažených na časové ose. V teoretické části jsou vládní opatření rozdělena po jednotlivých měsících od začátku pandemie až po ukončení všech vládních opatření v květnu 2022 a počet nakažených je rozdělen po týdnech a jednotlivých vlnách pandemie. V praktické části je zhodnocena efektivita vládních opatření v jednotlivých vlnách na základě počtu nakažených pomocí vědecké metody – analýza dat a SWOT analýzy.

Druhým cílem je zhodnotit, jak obstála Česká republika v boji proti pandemii Covid-19 ve srovnání s okolními státy. Okolními státy se rozumí Rakousko, Německo, Slovensko a Polsko. V teoretické části jsou rozebrány jednotlivé státy, dle vydaných opatření a počtu nakažených. V praktické části je srovnání okolních států s Českou republikou pomocí vědecké metody – komparace.

Teoretická část

V teoretické části jsou kapitoly členěny chronologicky od základních pojmů k problematice onemocnění Covid-19 až po ekonomické dopady. K problematice je uvedena mimo jiné právní úprava, která byla velmi diskutovaným tématem nejenom ohledně náhrady škody. Ke stanoveným cílům a výzkumným předpokladům, které jsou uvedeny v úvodu, jsou v teoretické části uvedena vydávaná vládní opatření a počet nakažených během pandemie Covid-19, nejdůležitější informace k průběhu očkování, ekonomické dopady a vydaná opatření v okolních státech.

Na základě informací obsažených v teoretické části je zpracována praktická část pomocí vědeckých metod. Na konci praktické části jsou falzifikovány, nebo verifikovány výzkumné předpoklady DP.

První výzkumný předpoklad DP: Vzhledem k míře proočkovanosti české populace vakcínou proti Covid-19 lze předpokládat, že ČR bude zvládat regulovat počty nemocných bez nutnosti zavést plošná omezení s dopadem do ekonomické oblasti.

Druhý výzkumný předpoklad DP: Vývoj pandemie Covid-19 v ČR negativně koreloval s přijatými opatřeními Vlády ČR.

Třetí výzkumný předpoklad DP: ČR zvládla pandemii Covid-19 se srovnatelnou efektivitou jako okolní státy.

1. Pojmy

K dané problematice jsou uvedeny nejdůležitější pojmy ke správnému pochopení jejich významu a rozdílu mezi nimi. Každý z uvedených pojmů byl během pandemie Covid-19 často zmiňován a někdy i zaměňován.

Epidemie – výskyt *onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty výskytu tohoto onemocnění v daném místě a čase.*¹

Pandemie – *epidemický výskyt onemocnění na území více států (kontinentů).*²

Hrozba – *je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využit pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika.*³

Riziko – *možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby.*⁴

Očkování – k ochraně před vznikem a šířením infekčního onemocnění spolupracují poskytovatelé zdravotních služeb s orgány ochrany veřejného

¹ *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU.* Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx> Str.16.

² *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU.* Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx> Str. 58.

³ *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU.* Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx> Str. 23.

⁴ *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU.* Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx> Str.75

zdraví. Poskytovatelé zdravotnických služeb jsou povinni zajistit mimořádná očkování (Covid-19).⁵

Nouzový stav – vláda může vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.⁶

Krizová opatření – určená k řešení krizových situací a dále též činnosti ke zmírnění nebo odstranění následků způsobených krizovou situací. K jejich realizaci lze omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti.⁷

Mimořádná opatření – určena ke zvládnutí epidemie Covid-19. Mimořádná opatření jsou uvedena v pandemickém zákoně §2 a v zákoně o ochraně veřejného zdraví §69. Jedná se o výčet zákazů a omezení v souvislosti s výrobou, dopravou, vývozem, dovozem, kontaktem fyzických osob i mimořádného očkování.⁸

Stav pandemické pohotovosti – dle zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění Covid-19 mohlo Ministerstvo zdravotnictví nebo krajská hygienická stanice nařídit mimořádná opatření k likvidaci epidemie Covid-19. Ministerstvo zdravotnictví mohlo nařídit mimořádné opatření na celostátní nebo krajské úrovni. Krajská hygienická stanice mohla nařídit mimořádné opatření na území kraje.⁹

Mimořádná událost – je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.¹⁰

⁵ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §45.

⁶ Zákon č. 110/1998 Sb., ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Čl. 5.

Uvedené paragrafy byly zrušeny.

⁷TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx> Str. 34.

⁸ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §69.

⁹ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19. §18.

¹⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. §2. písm. b.

2. Právní úprava

Ke zvládnutí onemocnění Covid-19 bylo nutné postupovat dle zákonů, vyhlášek, nařízení a usnesení. Pandemie Covid-19 nebyla zakotvena pouze v jednom právním předpise. Z tohoto důvodu docházelo k situacím, kdy se často měnila vydaná opatření. V kapitole jsou uvedeny právní předpisy k dané problematice, z nichž nejdůležitější jsou rozebrány podrobněji v podkapitolách.

- Zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*;
- Zákon č. 110/1998 Sb., *ústavní zákon o bezpečnosti České republiky*;
- Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*;
- Zákon č. 241/2000 Sb., *o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*;
- Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*;
- Zákon č. 94/2021 Sb., *o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (pandemický zákon)*;
- Zákon č. 258/2000 Sb., *o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů*;
- Zákon č. 374/2011 Sb., *o zdravotnické záchranné službě*;
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., *k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*;
- Vyhláška MZ č. 101/2022 Sb., *o systému epidemiologické bdělosti pro onemocnění COVID-19*;
- Vyhláška č. 537/2006 Sb., *o očkování proti infekčním nemocem*;
- Usnesení Poslanecké sněmovny č. 113/2022 Sb., *o ukončení stavu pandemické pohotovosti*.
- Usnesení č. 2/1993 Sb., *o vyhlášení LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*.

2.1. Zákon o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění Covid-19

Tento zákon upravoval opatření pro zvládnutí epidemie onemocnění Covid-19 způsobené novým koronavirem označovaným jako SARS CoV-2 a jejich dopadů na území České republiky.¹¹

*Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona byl vyhlášen stav pandemické pohotovosti. Stav pandemické pohotovosti lze ukončit či znovu obnovit usnesením Poslanecké sněmovny přijatým na návrh vlády nebo jedné pětiny všech poslanců. Usnesení o ukončení stavu pandemické pohotovosti a jeho obnovení se vyhláší ve Sbírce zákonů.*¹²

Výčet mimořádných opatření v rámci zákona č. 94/2021 Sb., byl:

- omezení veřejné dopravy;
- omezení při podnikání (v provozovně, v obchodním centru, tržišti);
- omezení kosmetických a jiných podobných zařízení;
- omezení bazénů;
- zákaz konání veřejných nebo soukromých akcí;
- omezení výuky škol;
- zákaz nebo omezení návštěv ve zdravotnických zařízeních;
- omezení zoologických a botanických zahrad, muzeí, hradů, zámků, výstav apod;
- příkaz k testování fyzických osob v pracovněprávním vztahu, studentů škol apod.¹³

Stav pandemické pohotovosti byl vyhlášen 27. února 2021 a ukončen 5. května 2022.¹⁴

¹¹ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19. Uvedené znění zákona v kapitole 2.1. bylo zrušeno.

¹² Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 § 1.

¹³ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19.

¹⁴ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19. In: Sbírka zákonů č. 113/2022, částka 56.

2.2. Zákon o ochraně veřejného zdraví

Ochranou veřejného zdraví se rozumí činnosti a opatření k zajištění životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních onemocnění.¹⁵

V oblasti epidemie obsahuje zákon opatření:

- izolaci;
- karanténu;
- protiepidemická opatření;
- spolupráce úřadů k zamezení šíření nákazy;
- opatření před zavlečením infekčního onemocnění ze zahraničí;
- mimořádná opatření při epidemii.¹⁶

Ministerstvo zdravotnictví je příslušné v nařizování mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku, a to buď celostátně nebo na území několika krajů.¹⁷

2.3. Zákon o krizovém řízení

*Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.*¹⁸

Při přípravě na krizové situace je vláda oprávněna ukládat úkoly, zřizovat Ústřední krizový štáb a mimo jiné určovat ministerstvo pro koordinaci na konkrétní krizovou situaci (onemocnění Covid-19 – Ministerstvo zdravotnictví). Za nouzového stavu lze na nezbytně nutnou dobu omezit svobodu pohybu a pobytu, právo pokojně se shromažďovat a právo provozovat podnikatelskou činnost. Fyzické osoby jsou povinny strpět omezení vyplývající z krizových opatření.¹⁹

¹⁵ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §2.

¹⁶ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §53–69.

¹⁷ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §80.

¹⁸ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. §1.

¹⁹ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. §5.

2.4. Porovnání zákonů při vydávání vládních opatření

V 1. a 2. vlně pandemie byla vydávána veškerá opatření dle krizového zákona (krizová opatření) a Zákona o ochraně veřejného zdraví (mimořádná opatření). Nouzový stav (dále jen NS) je vyhlášen podle zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky a v krizovém zákoně jsou uvedena omezení při vyhlášení NS, viz kap. 2.3.²⁰

Ve 3. vlně již byl v účinnosti pandemický zákon (od 27. 2. 2021), který obsahoval výčet mimořádných opatření (dále jen MO) k zamezení šíření onemocnění Covid-19, viz kap. 2.1. Zároveň byl vyhlášen stav pandemické pohotovosti, při kterém může být vyhlášen NS.²¹

Při vyhlásování vládních opatření byly využity zákony, které se běžně používaly při epidemiích menšího rozsahu, např. sezonní chřipkové epidemie. Nejvíce byl využíván zákon o ochraně veřejného zdraví, který umožňoval vyhlášení MO k zamezení šíření onemocnění Covid-19.²²

Během NS je vláda oprávněna vydávat krizová opatření (dále jen KO), která mohou osoby omezit v určitých oblastech, viz kap. 2.3. Aby bylo možné zvládnout pandemii takového rozsahu, bylo vyhlášení NS nezbytné.

²⁰ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.53.

²¹ Zákon č. 94/2021 Sb., o *mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19*. In: *Sbírka zákonů* č. 113/2022, částka 56.

²² KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.57.

3. Onemocnění Covid-19

Kapitola obsahuje nejdůležitější informace o onemocnění Covid-19. Mimo jiné obsahuje nástroje na zvládnutí pandemie Covid-19. Jedná se o protiepidemický systém (PES) a pandemický plán (dále jen PP). V současné době jsou již známy příznaky i léčba onemocnění Covid-19, a tak lze reagovat na zhoršení epidemiologické situace lépe než dříve.

Onemocnění Covid-19 je způsobeno novým typem koronaviru s odborným označením SARS-CoV-2. Jedná se o vysoce infekční onemocnění, které se projevuje zejména horečkami, respiračními potížemi (kašel, dušnost), bolestí svalů a únavou.²³

Onemocnění Covid-19 se poprvé objevilo v prosinci 2019 ve Wu-chanu v Číně. První případy byly hlášeny 31. 12. 2019. Onemocnění se objevilo u lidí, kteří navštívili trh, kde se prodávaly ryby, kuřata, netopýři, ptáci aj. Ve velmi krátké době se onemocnění rozšířilo do celého světa. Světová zdravotnická organizace vyhlásila 30. 1. 2020 globální stav zdravotní nouze a 11. 3. 2020 prohlásila SARS-CoV-2 za pandemii. V České republice byl první případ evidován 1. 3. 2020.²⁴

3.1. Příznaky onemocnění Covid-19

U každého nakaženého se onemocnění projevuje jinak. U většiny nakažených se onemocnění projevuje mírnými nebo středními příznaky. Mezi mírné a střední příznaky, které nevyžadují zvláštní léčbu patří horečka, kašel, bolest svalů, únava, ztráta chuti nebo čichu. Mezi méně časté příznaky patří průjem, zvracení nebo zánět plic. Mezi závažné příznaky, u kterých je nutné vyhledat lékařskou pomoc patří dýchací obtíže, dušnost, ztráta řeči, zmatenost nebo bolest na hrudi. Virus se šíří kapénkovým přenosem nebo dotykem. K přenosu onemocnění dochází nejčastěji ve vnitřních prostorech nebo v při shlukování osob.²⁵

²³ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.7.

²⁴ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.11.

²⁵ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.3-4, 8.

3.2. Mutace onemocnění Covid-19

Viry se neustále mění a vytváří nové mutace neboli „chyby“, které vznikají během replikace viru. Některé mutace viru se objeví a zmizí, jiné přetrvávají a šíří se dál.²⁶ Od začátku pandemie Covid-19 docházelo ke změnám, které vedly ke snadnějšímu přenosu onemocnění.²⁷ Doposud (k 18. 8. 2023) bylo zaznamenáno celkem 7 variant mutace:

1. **Alfa** – poprvé se mutace objevila ve Velké Británii v září 2020. Vyznačuje se vysokou nakažlivostí a šíří se o 40 % rychleji než původní vir. Vakcína je na mutaci alfa účinná.
2. **Beta** – poprvé se mutace objevila v lednu 2021 v Jižní Africe. Vyznačuje se zvýšenou odolností vůči protilátkám a větším množstvím těžkých případů.
3. **Gamma** – poprvé se mutace objevila v Brazílii v prosinci 2020.
4. **Delta** – poprvé se mutace objevila v Indii v prosinci 2020. Mutace je nakažlivější než jiné mutace a odolnější vůči očkování.²⁸
5. **Omikron** – poprvé se mutace objevila v listopadu 2021 v Botswaně a poté v Jihoafrické republice. Je velmi odolná vůči protilátkám (má hodně mutací) a rychle se šíří.
6. **Kentaur** – poprvé se objevila v květnu 2022 v Indii. Je to sub varianta omikronu. Má strukturální a genetické změny v S-proteinu.²⁹
7. **Kraken** – nejnovější sub varianta, která vznikla kombinací pod linií omikronu. Je nejpreznosnější variantou onemocnění Covid-19, není však důvod přistupovat k opatřením.³⁰

²⁶ COVID PORTÁL [online]. [cit. 19. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-covid-19/mutace-koronaviru>

²⁷ STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/prevence/varianty-viru-sars-cov-2>

²⁸ SEZNAM ZPRÁVY.CZ [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>

²⁹ STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTA [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/prevence/varianty-viru-sars-cov-2>

³⁰ SEZNAM ZPRÁVY.CZ [online]. [cit. 18. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-novy-typ-omikronu-je-dosud-nejnakazlivejsi-siri-se-napric-celym-svetem-222696>

3.3. Testování na onemocnění Covid-19

Onemocnění Covid-19 lze zjistit pomocí testování, a to buď antigenní nebo PCR metodou. Od 5. května 2022 nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění testy na onemocnění Covid-19. Důvodem je zrušení stavu pandemické pohotovosti, při němž byl jednou měsíčně nárok na jeden preventivní test zdarma. V případě žádanky od lékaře je diagnostický test hrazen pojišťovnou. PCR test stojí do 897 Kč bez DPH a antigenní test do 211 Kč bez DPH (k datu 10.8.2023).³¹

Antigenní metoda

Jedná se o metodu, která rozpozná virové bílkoviny, a to konkrétně obalový a membránový protein viru. Tento protein se vyskytuje u nakažených během onemocnění. Testy se prováděly v laboratořích nebo rychlý antigenní test pro plošné testování žáků a zaměstnanců.³²

Odběr vzorku probíhá po identifikaci osoby. Zdravotník odebere vzorek štětičkou z nosohltanu. Výsledek je znám do 20-30 minut po odběru. Na výsledek je možné si počkat nebo odběrové místo o výsledku poskytne informaci pomocí SMS zprávy nebo emailem. Výhodou testování antigenní formou je jeho rychlost a cena. Nevýhodou je nižší citlivost, než jaká je u PCR testu.³³

PCR metoda

*PCR je molekulární test, který určuje genetický materiál (RNA) viru SARS-CoV-2. Provádí se výtěrem z nosohltanu, hltanu nebo i ze slin či kloktáním.*³⁴

Výhodou oproti antigennímu testu je jeho přesný výsledek, naopak nevýhodou je vyšší cena a výsledek je znám do 48 hodin.³⁵

³¹ COVID PORTÁL [online]. [cit. 10. 08. 2023]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/kdo-test-hradi>

³² COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/antigenni-testy-rychly-antigenni-test-rat>

³³ COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/antigenni-testy-rychly-antigenni-test-rat>

³⁴ COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/pcr-testy-rt-pcr-test>

³⁵ COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/pcr-testy-rt-pcr-test>

3.4. Léčba onemocnění Covid-19

Ve většině případů probíhá léčba v domácím prostředí. Důležité je zmírňovat příznaky onemocnění. Na horečku vyšší než 38 °C se podává paracetamol (Paralen, Panadol), ibuprofen (Brufen, Ibalgin), metanizol nebo kyselina acetylsalicylová (Aspirin). Při kombinaci léků je potřeba konzultovat podání medikace s praktickým lékařem. Na dráždivý kašel je Stoptussin, Sinecod, Ditustat anebo kodein, u kterého je nutný recept. Na rozpuštění hlenu je ACC, Bromhexin, Mucosolvan, Ambrobene. U těžkých případů, kdy pacienti trpí dušnostmi, zchvácenostmi, dehydratací, poruchou vědomí, horečkou nad 38,3 °C, která nelze srazit je nutná hospitalizace.

Osoby, které byly ve styku s nakaženými, musely podstoupit karanténu a osoby, které byly nakaženy onemocněním Covid-19 musely podstoupit izolaci.³⁶

Karanténa je oddělení zdravých osob, které byly v kontaktu s nakaženými nebo se vyskytovaly v rizikové oblasti. Jedná se o preventivní opatření, kdy osoba v karanténě nemá příznaky onemocnění. Karanténa probíhá v domácím prostředí.³⁷

Izolace na rozdíl od karantény slouží k oddělení nemocných od zdravých osob. Izolace slouží k zamezení šíření onemocnění. Probíhá buď v domácím prostředí nebo ve zdravotnickém zařízení.³⁸

³⁶ *NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ PORTÁL* [online]. [cit. 30. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1173-domaci-lecba-covid-19-jak-se-doma-lecit>

³⁷ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §2.

³⁸ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. §2.

3.5. Protiepidemický systém PES

Jedná se o index rizika, který je jako jeden z nástrojů pro hodnocení a řešení pandemie COVID-19. Index je rozdělen na 5 základních stupňů, které jsou rozlišeny barevně pro ČR, kraje a nižší územní celky, viz obrázek č. 1. Každý stupeň má svoji definici, která definuje vyhlášený stav, viz obrázek č. 2. Index rizika se vypočítává dle 4 základních otázek:

1. **Kolik lidí se v poslední době nakazilo?** – 14denní počty pozitivních na COVID-19 na 100 000 obyvatel. **0-20 bodů.**
2. **Kolik seniorů se v poslední době nakazilo?** – 14denní počty seniorů pozitivních na COVID-19 na 100 000 obyvatel ve věku 65 let. **0-20 bodů.**
3. **Narůstá počet nakažených – šíří se virus v populaci?** – Zjednodušený výpočet reprodukčního čísla. **0-30 bodů.**
4. **Dokážeme nakažené účinně a rychle zachytit?** – Průměrná pozitivita testů za posledních 7 dní. **0-30 bodů.**³⁹

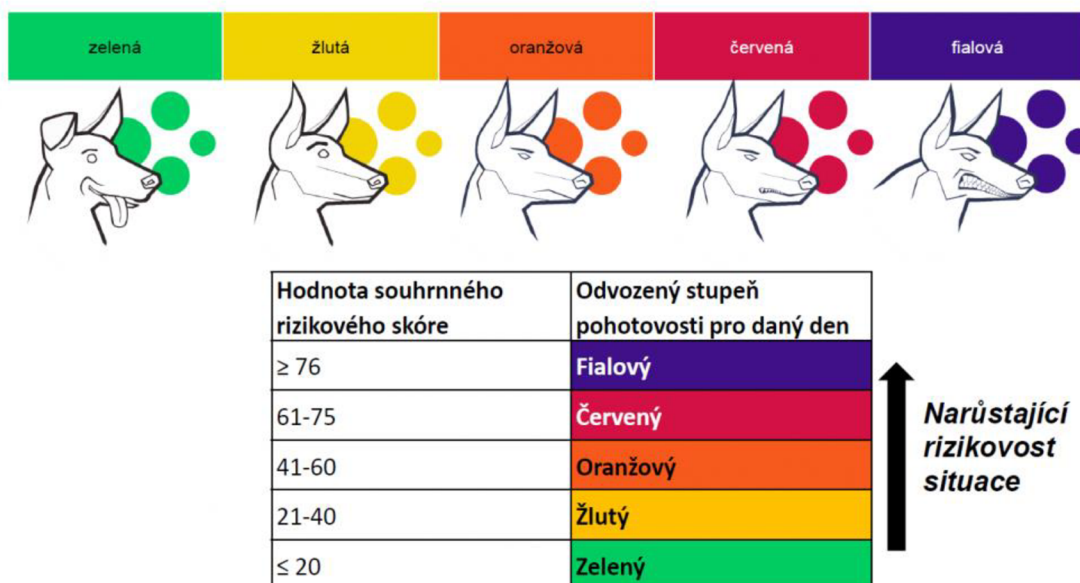
Při nárůstu indexu rizika a jeho setrvání po dobu 3 dnů a déle se přechází do vyššího stupně pohotovosti. Naopak pokud je pokles a jeho setrvání v nižší úrovni po dobu 7 dnů přechází se do nižšího stupně. V případě, že je vyhlášen stupeň pohotovosti 3+ jedná se o vyhlášení na celostátní úrovni.⁴⁰

Dle epidemiologické situace se vyhláší jeden ze stupňů pohotovosti. V systému PES je uvedeno 27 opatření ke každému stupni pohotovosti. Dle vyhlášeného stupně pohotovosti jsou vydávána opatření. Ochrana dýchacích cest je povinná ve všech stupních pohotovosti s rozdílem platnosti ve vnitřních prostorech, ve veřejné dopravě a ve vybraných veřejně přístupných místech. Hromadné akce jsou v každém stupni omezeny na určitý počet osob ve vnitřních a venkovních prostorech. Podobně omezena je v jednotlivých stupních i výuka ve školství, sportovní soutěže, rekreační sporty a kultura.⁴¹

³⁹ *MINISTERTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes> Matice opatření – protiepidemický systém ČR.

⁴⁰ *MINISTERTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR* [online]. 2022, [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes> Matice opatření – protiepidemický systém ČR.

⁴¹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>

Obrázek 1 Protiepidemický systém.⁴²

Stupně pohotovosti: Definice		
Hodnota souhrnného indexu rizika	Odvozený stupeň pohotovosti pro daný den	Zjednodušená slovní definice
≥ 76	Stupeň 5: Fialový	Kritický stav: celková kapacita systému nemocniční lůžkové a intenzivní péče se začíná blížit svému limitu, počet nakažených v populaci je vysoký, a to včetně zásahu zranitelných skupin obyvatel, trasování kontaktů je významně omezeno, probíhá komunitní šíření nákazy
61-75	Stupeň 4: Červený	Vážný stav: počet nakažených v populaci je vysoký, je významné bezprostřední riziko dalšího zhoršování situace, trasování kontaktů je omezeno, probíhá komunitní šíření nákazy
41-60	Stupeň 3: Oranžový	Naléhavý stav: šíření epidemie sílí, tlak na systém zdravotní péče je zvýšený, situace vyžaduje intenzivní sledování počtu nakažených a hospitalizovaných, vysoký důraz na maximální efektivitu testování a trasování kontaktů, vysoké riziko komunitního šíření nákazy
21-40	Stupeň 2: Žlutý	Stav pozornosti: objevují se lokální ohniska onemocnění, která vyžadují bezprostřední protiepidemickou intervenci s ochranou ohrožených skupin, vysoký důraz na maximální efektivitu testování a trasování kontaktů
≤ 20	Stupeň 1: Zelený	Stav opatrnosti: epidemie je pod kontrolou, počet nakažených v celé populaci je nízký, epidemie výrazně neroste, testování a trasování kontaktů je efektivní, nízké riziko komunitního šíření nákazy

Obrázek 2 Stupně pohotovosti: Definice.⁴³

⁴² MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/11/PES-ilustra%C4%8Dn%C3%AD-obr%C3%A1zek-1024x533.png>

⁴³ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR [online]. [cit. 25. 06. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes>

3.6. Pandemický plán

Je dokument, ve kterém jsou stanoveny postupy a reakce na chřipkovou pandemii. Hlavním cílem je zmírnit zdravotní, sociální a ekonomické následky. V podrobném popisu, který je součástí PP jsou uvedena opatření v jednotlivých fázích pandemie a kompetence jednotlivých orgánů. Jsou rozděleny do 9 fází. V jednotlivých fázích je důležité plánování, koordinace, monitoring situace, omezení šíření nemoci, komunikace a spolupráce.⁴⁴

PP není určen pouze pro rezorty a veřejné služby, ale i pro celou společnost, která by měla být s PP srozuměna a v případě jeho použití dodržovat vydaná opatření. Jednotlivci mohou preventivním chováním zamezit šíření pandemického viru např. použitím kapesníku při kašlání, mytím rukou a izolováním se od zdravých lidí.⁴⁵

PP byl aktualizován na základě zkušeností získaných z pandemie z roku 2009/2010 a měl být aplikovatelný na pandemii chřipkového viru, např. SARS-CoV1. Pandemie chřipky v letech 2009/2010 poskytla zkušenosti v oblasti plánování a zároveň potvrdila nepředvídatelnost chování chřipkových virů. Efektivní plánování připravenosti a včasná reakce na chřipkový vir může zmírnit rozsah a dopady pandemie. I přes cenné zkušenosti docházelo k problémům, které způsobily šíření onemocnění Covid-19 a nejistotu ve zvládnutí pandemie.⁴⁶

⁴⁴ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.

⁴⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.

⁴⁶ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.

Mezi hlavní cíle pandemického plánu patří:

- včasné zachycení možného onemocnění;
- včasné zachycení nového viru chřipky;
- minimalizace rozšíření nového viru;
- vyhodnocování epidemiologické situace, protiepidemická opatření;
- léčba nemocných;
- kontrola dodržování opatření;
- minimalizace ekonomických ztrát a redukce dopadů pandemie na společnost.⁴⁷

PP obsahuje:

- *úvodní informace k pandemii;*
- *hlavní cíle PP ČR;*
- *hlavní principy PP ČR;*
- *informace k chřipkovému viru;*
- *informace k pandemii;*
- *kontaktní osoby, které budou podávat informace v průběhu chřipky v ČR;*
- *komise pro řešení výskytu závažných infekčních onemocnění v ČR;*
- *podrobný popis pandemických fází dle WHO.*⁴⁸

⁴⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.

⁴⁸ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.

4. Vládní opatření

Největším nebezpečím v případě pandemie takového rozsahu bylo přetížení systému a ztráty na životech. K zamezení šíření onemocnění Covid-19 bylo nutné vydávat MO nebo KO, která byla vydávána vládním usnesením s okamžitou, nebo budoucí účinností. V tabulkách č. 1-16 jsou MO a KO po jednotlivých měsících za roky 2020 - 2022.

V kapitole jsou uvedena vydaná vládní opatření po jednotlivých vlnách pandemie. Převážně byla vydávána podobná opatření, která se buď zpříšňovala nebo uvolňovala na základě epidemiologické situace.

4.1. 1. vlna pandemie Covid-19

První evidovaný pozitivní případ v ČR byl 1. 3. 2020. Od té doby začala 1. vlna pandemie, která skončila v srpnu 2020. Během prvního měsíce pandemie Covid-19 se nakazilo 3 334 osob. Největší denní nárůst nakažených byl 27. 3. 2020, a to 379 osob.⁴⁹

První nakažený byl muž, který se vrátil z konference v Itálii. Druhá nakažená byla žena, která studovala v Miláně. Třetím nakaženým byl muž, který byl na dovolené v Itálii. Všechny 3 případy byly následně hospitalizovány na infekčním oddělení ve Fakultní Nemocnici Bulovka. U všech 3 případů proběhlo trasování, aby se zabránilo šíření onemocnění. Osoby, které byly v kontaktu s nakaženými, byly poslány do karantény. Vzorky byly převezeny do Berlína k potvrzení nálezů v ČR.⁵⁰

Vláda vyhlásila usnesením dne 12. 3. 2020 NS na celé území ČR. Po vyhlášení NS byla vydávána první vládní opatření ke zmírnění šíření onemocnění Covid-19.⁵¹ I přes počáteční trasování a vydaná vládní opatření se nepodařilo zabránit šíření onemocnění Covid-19.

⁴⁹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 20. 04. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

⁵⁰ *I ROZHLAS. CZ* [online]. [cit. 20. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk

⁵¹ ANTOŠ M, WINTR J. *Ústavní právo a koronavirus*. 1. vydání. České Budějovice: Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-484-8.

Tabulka 1 Vládní opatření březen 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
11. 3. – 12. 3. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
12. 3. 2020	Vyhlášení NS.
	Zákaz vstupu cizinců přicházejících z rizikových oblastí do ČR a cestování do rizikových oblastí.
12. 3. – 20. 4. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
13. 3. 2020	Zákaz divadelních, hudebních, filmových představeních a sportovních, kulturních, náboženských, spolkových a tanečních akcí s účastí nad 30 osob. Od 6:00.
	Zákaz vstupu do stravovacích zařízení v čase mezi 20:00 do 6:00. Od 20:00.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti v posilovnách, přírodních a umělých koupalištích, soláriích, saunách a wellness zařízeních. Od 6:00.
14. 3. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách – bazény a turistická informační centra. Od 6:00.
	Zákaz maloobchodního prodeje na tržištích. Od 6:00.
	Zrušeno: přítomnost veřejnosti ve stravovacích zařízeních v čase mezi 20:00 a 6:00.
14. 3. – 24. 3. 2020	Zákaz maloobchodního prodeje (výjimka: potraviny, pohonné hmoty, drogerie, tabákové výrobky, krmiva pro zvířata a lékárny). Od 6:00.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Nevztahuje se na rychlé občerstvení a zaměstnanecké stravování. Od 6:00.
16. 3. 2020	Zákaz vstupu a vycestování do ČR z ČR a občanům ČR a cizincům s trvalým pobytem nad 90 dnů.
	Nariadení osobám, kterým jsou poskytovány sociální služby, nevycházet mimo areál po dobu NS.
16. 3. – 24. 3. 2020	Zákaz volného pohybu osob na území ČR (s výjimkou cest do zaměstnání, nezbytných cest za rodinou, cest do zdravotnických zařízení, neodkladných úředních záležitostí, výkonu povolání, pobytu v přírodě a pohřbů). Od 0:00 do 6:00.
	Zákaz poskytování ubytovacích služeb, provozu autoškol, provozu taxislužby, provozu samoobslužných prádel a čistíren.
19. 3. 2020	Zákaz pobytu a pohybu osob mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest. Od 0:00.
	Přeshraniční pracovníci při přechodu přes státní hranice musí strpět kontroly na příznaky COVID-19 a strpět provedení odběru.
	Zákaz přítomnosti osob mladších 65 let v čase 10:00 až 12:00 hodin v prodejnách s potravinami. Jednání 18. 3. 2020. Změna 19. 3. 2020 v časech 7:00 až 9:00 osob starších 65 let, včetně zajištění nezbytného doprovodu.
23. 3. 2020	Prodloužení omezení volného pohybu do 1. 4. 2020.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje do 1. 4. 2020.

	Změna času prodejní doby pro seniory: 8:00 – 10:00.
24. 3. – 27. 3. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Od 6:00
27. 3. – 1. 4. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Od 6:00
30. 3. 2020	Zrušeno: usnesení vlády ze dne 18. 3. 2020 – zákaz pohybu a pobytu mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest. Současně vyhlášeno zákaz pobytu a pohybu mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest (změna: výjimka – děti do 2 let věku a samotní řidiči ve vozidle).
	Prodloužen zákaz maloobchodního prodeje, omezení volného pohybu do 11. 4. 2020 do 6:00.
31. 3. – 12. 4. 2020	Zákaz vstupu cizinců na území ČR s výjimkami (osoby tranzitující přes ČR, přeshraniční pracovníci.) Upravena změna pobytu cizinců z předchozích usnesení. Zrušeno usnesení z 18. 3. 2020 volný pohyb osob a nahrazeno tímto usnesením.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵²

⁵² VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#brezen>

Tabulka 2 Vládní opatření duben 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 4. 2020	Prodloužení ochrany vnitřních hranic ČR do 24. 4. 2020.
1. 4. – 2. 4. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Od 6:00. Znovu prodlouženo 2. – 7. 4. 2020.
7. 4. 2020	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje do konce NS.
7. 4. – 20. 4. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
9. 4. 2020	Prodloužení NS do 30. 4. 2020.
9. 4. – 24. 4. 2020.	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje.
20. 4. – 24. 4. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
23. 4. 2020	Prodloužení ochrany vnitřních hranic ČR do 14. 5. 2020.
24. 4. 2020	Nařízení pobývat na veřejných místech v maximálním počtu 10 osob (s výjimkami členů domácnosti, výkonu povolání a pohřbů).
	Omezení sportování ve venkovních prostorech (nošení ochranných prostředků dýchacích cest – nemusí skupiny sportovců, společně sportuje nanejvýš 10 osob, nesmí být využity vnitřní prostory).
	Účast na svatbě pouze snoubenci, 2 svědkové, oddávající a nejvýše další 4 osoby.
24. 4. – 27. 4. 2020	Prodloužen zákaz maloobchodního prodeje až na výjimky uvedené výše.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti v ubytovacích službách.
	Zákaz provozu heren, kasin a provozu taxislužby.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
27. 4. 2020	Prodloužen zákaz maloobchodního prodeje až na výjimky uvedené výše. Zákaz provozu heren a kasin, přítomnosti veřejnosti ve stravovacích a ubytovacích službách, provozu taxislužby.
27. 4. – 11. 5. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
27. 4. – 17. 5. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
30. 4. 2020	Prodloužen NS do 17. 5. 2020

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵³

⁵³ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 20. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#duben>

Tabulka 3 Vládní opatření květen 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 5. – 17. 5. 2020	Zákaz vstupu cizinců na území ČR (kromě osob s přechodným bydlištěm nad 90 dnů nebo trvalým pobytem).
11. 5. 2020	Nářízení pobývat na veřejných místech v maximálním počtu 10 osob (s výjimkami členů domácnosti, výkonu povolání a pohřbů).
	Zákaz divadelního, hudebního a filmového představení. Zákaz poutí, přehlídek, ochutnávek, výstav apod.
	Hromadné akce v maximálním počtu 100 osob, sňatek do 100 osob.
	Zákaz poskytování ubytovacích služeb, provozu taxislužby a přítomnosti veřejnosti v bazénech a saunách.
	Rozvolnění zákazu maloobchodního prodeje.
	Návrat žáků 9.tříd do škol z důvodu přijímacích zkoušek.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
18. 5. – 25. 5. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce, s výjimkou 9. tříd základní školy.
19. 5. – 25. 5. 2020	Zákaz pobytu a pohybu mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
25. 5. 2020	Ochrana dýchacích cest ve vnitřních prostorech (zrušeno ve venkovních prostorech).
	Otevření koupališť, bazénů a stravovacích zařízeních. Povoleny hromadné akce do 300 osob.
	Návrat žáků 1. stupně do škol.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵⁴

⁵⁴ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 22.05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisajici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#kveten>

Tabulka 4 Vládní opatření červen 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
5. 6. – 14. 6. 2020	Upraveny podmínky vstupu do ČR.
15. 6. 2020	Omezení konání hromadných akcí do 500 osob.
	Zákaz pobytu a pohybu bez ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřních prostorech, v hromadné dopravě a na hromadných akcích, pokud se osoba nachází méně než 1,5 metru od ostatních osob.
	Návrat žáků 2. stupně do základních škol.
22. 6. – 30. 6. 2020	Omezení provozu škol a školských zařízení.
	Povoleny hromadné akce do 1000 osob.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵⁵

Červenec–srpen

Od 1. 7. 2020 byla zrušena některá opatření. Jedno z nejdůležitějších vládních opatření, nošení ochranných prostředků dýchacích cest, bylo zrušeno. Opatření se týkala konkrétních okresů či krajů dle počtu nakažených. Distanční výuka byla schválena do školského zákona.⁵⁶

⁵⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 25. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#cerven>

⁵⁶ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 25. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/#cervenec>

4.2. 2. vlna pandemie Covid-19

Ke konci 1. vlny docházelo k nárůstu počtu nakažených. Pandemie Covid-19 přešla v září 2020 do 2. vlny. Nárůst počtu nakažených se pohyboval v řádu tisíců denně a vládní opatření se zpříšňovala natolik, že došlo až k úplnému lockdownu.

Situace na podzim 2020 připomínala vydanými opatřeními 1. vlnu pandemie, ale její trvání, nebylo tak krátké. NS byl nepřetržitě prodlužován až do dubna 2021 a vydanými opatřeními zastavil běžný chod společnosti. Trasování osob bylo čím dál těžší, a tak docházelo k rychlému šíření nemoci. Jediným východiskem ze situace bylo dodržování vládních opatření a očkování osob.

Tabulka 5 Vládní opatření září 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 9. 2020	Omezení hromadných akcí do 1000 osob ve venkovních prostorech a ve vnitřních prostorech do 500 osob.
	Zákaz pobytu a pohybu bez ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřních prostorech a v prostředcích veřejné dopravy.
24. 9. – 7. 10. 2020	Zákaz hromadných akcí (divadelní, filmová a umělecká představení) ve vnitřních prostorech nad 500 osob a ve venkovních prostorech nad 1000 osob.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵⁷

⁵⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 28. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisajici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#zari>

Tabulka 6 Vládní opatření říjen 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
5. 10. 2020	Vyhlášení NS.
5. 10. – 18. 10. 2020	Zákaz koncertů, divadelních a uměleckých představení.
	Omezení divadelních, filmových a uměleckých představení.
	Omezení sportovních akcí a účasti na bohoslužbě.
	Zákaz hromadných akcí nad 10 osob ve vnitřních prostorech a nad 20 osob ve venkovních prostorech.
9. 10. – 11. 10. 2020	Zákaz koncertů, divadelních představení, provozu heren a kasin, provozu koupališť a návštěv zoologických zahrad.
12. 10. – 25. 10. 2020	Zákaz hromadných akcí v počtu vyšším než 10 osob ve vnitřních prostorech.
	Omezení provozu stravovacích zařízení (zákaz přítomnosti veřejnosti v čase mezi 20:00 a 06:00). U jednoho stolu nejvýše 4 zákazníci.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce, s výjimkami povinné školní docházky, kde může být přítomna pouze polovina třídy.
14. 10. – 3. 11. 2020	Zákaz hromadných akcí v počtu vyšším 6 osob ve vnitřních prostorech (vztahuje se i na bohoslužby).
	Zákaz koncertů, poutí, veletrhů, heren, kasin a provozu bazénů.
14. 10. – 1. 11. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
21. 10. 2020	Doplnění KO o omezení provozu škol.
22. 10. – 3. 11. 2020	Zákaz volného pohybu osob na území ČR (s výjimkou – cest do zaměstnání, nezbytných cest za rodinou, cesty nutné k zajištění životních potřeb apod.).
	Zákaz maloobchodního prodeje s výjimkou potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Ve výdejových okýnkách zákaz v čase mezi 20:00 a 06:00.
	Zákaz koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
	Zákaz pití alkoholu na veřejnosti.
28. 10. – 3. 11. 2020	Zákaz volného pohybu na území ČR v době od 21:00 do 04:59 s výjimkami (cest do zaměstnání, výkonu povolání, neodkladných cest k zajištění životních potřeb a venčení psů do 500 m od bydliště).
	Zákaz volného pohybu na území ČR v době od 05:00 do 20:59 s výjimkami (cest do zaměstnání, k výkonu povolání, cest nezbytných k zajištění životních potřeb, cest do zdravotnických zařízení, pobyt v přírodě, cest do rekreačních objektů).
30. 10. 2020	Prodloužení NS do 20. 11. 2020.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵⁸

⁵⁸ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 30. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#rijen>

Tabulka 7 Vládní opatření listopad 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
2. 11. – 20. 11. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
4. 11. – 20. 11. 2020	Prodloužení zákazu volného pohybu v době od 05:00 do 20:59 a v době od 21:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkami potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren a krmiv.
	Prodloužení zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu pití alkoholu na veřejnosti, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
18. 11. – 20. 11. 2020	Prodloužení zákazu volného pohybu v době od 05:00 do 20:59 a v době od 21:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkami potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
	Prodloužení zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu pití alkoholu na veřejnosti, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
20. 11. 2020	Prodloužení NS do 12. 12. 2020.
	Prodloužení zákazu volného pohybu v době od 05:00 do 20:59 a v době od 21:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkami potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
20. 11. – 12. 12. 2020	Prodloužení zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích službách, zákazu pití alkoholu na veřejnosti, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
21. 11. 2020	Zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest (vnitřní prostory, veřejná doprava, motorová vozidla a na všech veřejně přístupných místech), do odvolání .
23. 11.- 12. 12. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce. Opatření vydáno 3x za sebou (23. - 24. 11., 25. 11.–29. 11. a 30. 11. – 12. 12. 2020).
	Zákaz volného pohybu v době od 05:00 do 22:59 a v době od 23:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkami potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁵⁹

⁵⁹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 02. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#listopad>

Tabulka 8 Vládní opatření prosinec 2020.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
3. 12 – 12. 12. 2020	Zákaz hromadných akcí nad 10 osob ve vnitřních prostorech a nad 50 osob ve venkovních prostorech.
7. 12. – 12. 12. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce. Zrušeno opatření vydané na dobu od 30. 11. - 12. 12.2020 a nahrazeno tímto opatřením.
9. 12. – 12. 12. 2020	Prodloužení zákazu hromadných akcí.
9. 12. 2020	Prodloužení zákazu pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest.
10. 12. 2020	Prodloužení NS do 23. 12. 2020.
10. 12 – 23. 12. 2020	Prodloužení zákazu hromadných akcí nad 10 osob ve vnitřních prostorech a nad 50 osob ve vnějších prostorech.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkou potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
18. 12. – 23. 12. 2020	Zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
	Zákaz koncertů, veletrhů a kongresů.
	Zákaz volného pohybu v době od 05:00 do 22:59 a v době od 23:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
21. 12. – 23. 12. 2020	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
23. 12. 2020	Prodloužení NS do 22. 1. 2021.
27. 12. – 10. 1. 2021	Zákaz volného pohybu v době od 05:00 do 20:59 a v době od 21:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkou potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
	Prodloužení zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních.
	Prodloužení zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
	Prodloužení zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁰

⁶⁰ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 06. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#prosinec>

4.3. 3. vlna pandemie Covid-19

Pandemie Covid-19 nabírala na síle a začátkem nového roku 2021 přešla do 3. vlny. Stávající opatření byla prodlužována a NS nahradil stav pandemické pohotovosti.

Přes veškerá opatření byl počet nakažených stále vysoký. Po téměř roce od začátku pandemie se situace zhoršovala. Lidé stále méně důvěřovali ve zvládnutí pandemie. Očkovat se začalo na začátku 3. vlny a během ní bylo naočkováno 5,5 milionů obyvatel z celkového počtu 6,8 milionu naočkovaných.⁶¹

Tabulka 9 Vládní opatření leden 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
11. 1. – 22. 1. 2021	Zákaz volného pohybu v době od 05:00 do 20:59 a v době od 21:00 do 04:59 s předchozími výjimkami.
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje s výjimkami potravin, pohonných hmot, drogerií, lékáren, krmiv a tabákových výrobků.
	Prodloužení zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu pití alkoholu na veřejnosti, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren a kasin.
	Zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
19. 1. – 22. 1. 2021	Prodloužení předchozích opatření.
23. 1. – 14. 2. 2021	Prodloužení předchozích opatření.
23. 1. 2021	Prodloužení NS do 14. 2. 2021.
30. 1. – 14. 2. 2021	Prodloužení předchozích opatření.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶²

⁶¹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>

⁶² *VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 08. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#leden%202021>

Tabulka 10 Vládní opatření únor 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
14. 2. 2021	Prodloužení NS do 28. 2. 2021.
15. 2. – 28. 2. 2021	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích službách, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
27. 2. 2021	Prodloužení NS do 28. 3. 2021.
27. 2. – 28. 2. 2021	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
27. 2. – 21. 3. 2021	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶³

⁶³ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 10. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#%C3%BAnor%202021>

Tabulka 11 Vládní opatření březen 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 3. 2021	Testování firem, které zaměstnávají více než 250 osob od 12. 3.
	Testování firem, které zaměstnávají 50 až 249 osob od 15. 3.
1. 3. – 21. 3. 2021	Prodloužení zákazu volného pohybu a pobytu (nutné mít u sebe formulář na cesty mimo okres a do zaměstnání).
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
22. 3. – 28. 3. 2021	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
22. 3. 2021	Testování osob samostatně výdělečně činných, zaměstnanců nestátních neziskových organizací a testování zaměstnanců malých firem.
27. 3. – 11. 4. 2021	Zákaz volného pohybu a pobytu (nutné mít u sebe formulář na cesty mimo okres a do zaměstnání).
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
27. 3. 2021	Prodloužení NS do 11. 4. 2021

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁴

⁶⁴ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#b%C5%99ezen>

Tabulka 12 Vládní opatření duben 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
12. 4. 2021	Prodloužení zákazu volného pohybu a pobytu (nutné mít u sebe formulář na cesty mimo okres a do zaměstnání).
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
	Povinné testování žáků a studentů, kterým není zakázána přítomnost na výuce.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁵

Tabulka 13 Vládní opatření květen 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
3. 5. 2021	Prodloužení zákazu volného pohybu a pobytu (nutné mít u sebe formulář na cesty mimo okres a do zaměstnání).
	Prodloužení zákazu maloobchodního prodeje, zákazu volného pohybu, zákazu přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních, zákazu koncertů, poutí, kongresů, heren, kasin a zákazu pití alkoholu na veřejnosti.
	Prodloužení zákazu přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce.
10. 5. 2021	Zákaz přítomnosti žáků a studentů ve školách s výjimkami Jihočeského, Zlínského kraje a kraje Vysočina.
	Omezení maloobchodního prodeje (vstup do prodejen za stanovených podmínek – počet zákazníků).
	Zákaz pobytu a pohybu ve vnitřních prostorech, na veřejně přístupných místech bez ochranných prostředků dýchacích cest.
	Testování žáků a studentů 1 - 2x týdně.
17. 5. 2021	Rozvolnění přítomnosti veřejnosti na koncertech, představeních, kongresech, hernách, kasin a ubytovacích služeb.
24. 5. 2021	Rozvolnění maloobchodního prodeje.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁶

⁶⁵ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#duben>

⁶⁶ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#kv%C4%9Bten>

Tabulka 14 Vládní opatření červen 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
14. 6. 2021	Rozvolnění počtu diváků na zápasech, závodech, koncertech a v divadlech a cirkusech.
22. 6. 2021	Vstup na hromadné akce pouze s negativním výsledkem testu, potvrzením o dokončeném očkování nebo s potvrzením o prodělání nemoci.
	Žáci a studenti smějí vstoupit do budov škol pouze s negativním výsledkem testu, potvrzením o dokončeném očkování nebo s potvrzením o prodělání nemoci.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁷

Tabulka 15 Vládní opatření červenec 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 7. 2021	Rozvolnění počtu zákazníků v prodejnách a ve stravovacích zařízeních.
	Prodej na tržnicích, v krátkodobých a rekreačních ubytovacích službách jen za stanovených podmínek.
19. 7. 2021	Povinnost oznamovat příslušné hygienické stanici počet účastníků na hromadných akcích nad 1000 osob.
31. 7. 2021	Zákaz pohybu a pobytu bez ochrany dýchacích cest ve vnitřních prostorech, v prostředcích hromadné dopravy, na uměleckých představeních, kongresech a na vzdělávacích akcích.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁸

Tabulka 16 Vládní opatření srpen 2021.

Datum	Krizová a mimořádná opatření
1. 8. 2021	Účast studentů na zkouškách vysokých škol zvýšen z 10 na 20 osob.
31. 8. 2021	Přítomnost žáků ve škole jen s negativním výsledkem testu, potvrzením o dokončeném očkování nebo s potvrzením o prodělání nemoci.

Zdroj: vlastní zpracování z dat Vlády ČR.⁶⁹

⁶⁷ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 15. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#%C4%8Derven>

⁶⁸ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 15. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#cervenec>

⁶⁹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 17. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#srpen>

4.4. 4. vlna pandemie Covid-19

Začala začátkem školního roku 2021 a skončila ukončením stavu pandemické pohotovosti. Po zpřístupnění očkování všem obyvatelům ČR byl omezen vstup do stravovacích zařízení a na společenské a kulturní akce. Při vstupu na výše uvedená místa musel být předložen negativní výsledek testu, potvrzení o prodělání onemocnění nebo o dokončeném očkování. PCR test platil 72 hodin, antigenní test 24 hodin. Od prodělání onemocnění nesmělo uběhnout více než 180 dní a očkování platilo pouze v případě aplikace obou dávek.⁷⁰

Vydaná MO během 4. vlny omezovala neočkované, ale zároveň omezovala i očkované. Ochrana dýchacích cest byla součástí každodenního života všech obyvatel ČR. Vyšetření na přítomnost Covid-19 prostřednictvím antigenního testování byl hrazen zdravotními pojišťovnami pouze jedenkrát za 7 dnů a PCR test pouze 2x v měsíci.⁷¹

Stav pandemické pohotovosti byl vyhlášen 27. 2. 2021 a skončil 5. 5. 2022.⁷² Během stavu pandemické pohotovosti byla nařízena MO dle pandemického zákona a Zákona o ochraně veřejného zdraví. Po skončení stavu pandemické pohotovosti skončila i MO.⁷³

Ve 4. vlně pandemie byl na základě zhoršující se epidemiologické situace vyhlášen NS od 26. 11. 2021 do 25. 12. 2021. I přes stoupající počet nakažených byla snaha zachovat běžný chod společnosti až na výjimky (omezení vstupu do stravovacích zařízení a služeb, ochrana dýchacích cest).⁷⁴

V tabulce č. 17 je uveden počet úmrtí v jednotlivých vlnách, který měl vliv na uvolňování opatření, stejně jako proočkovanost obyvatelstva.

⁷⁰ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 10. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

⁷¹ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICKÝ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2022/02/Mimoradne-opatreni-testovani-obyvatel-na-pritomnost-viru-SARS-CoV-2-s-ucinnosti-od-1-3-2022.pdf>

⁷² Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19. In: *Sbírka zákonů* č. 113/2022, částka 56.

⁷³ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19.

⁷⁴ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Tabulka 17 Počet úmrtí na onemocnění Covid-19.

Rok 2020	Počet úmrtí	Rok 2021	Počet úmrtí	Rok 2022	Počet úmrtí
-	-	Leden	4 777	Leden	1 027
-	-	Únor	4 083	Únor	1 432
Březen	35	Březen	6 017	Březen	668
Duben	206	Duben	2 526	-	-
Květen	75	Květen	657	-	-
Červen	29	Červen	74	-	-
Červenec	35	Červenec	14	-	-
Srpen	45	Srpen	27	-	-
Září	241	Září	44	-	-
Říjen	2 785	Říjen	335	-	-
Listopad	4 974	Listopad	2 447	-	-
Prosinec	3 371	Prosinec	2 957	-	-

Zdroj: vlastní zpracování.⁷⁵

Pandemie v ČR si vyžádala 42 812 obětí a 4 642 972 potvrzených případů (data od 3.1.2020 do 11.6.2023). Celkem bylo naočkováno 6 893 431 obyvatel z celkového počtu 10,5 milionu obyvatel.⁷⁶

⁷⁵ *NOVINKY.CZ* [online]. [cit. 10. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/koronavirus-umrti-zpusobene-koronavirem-v-cr-40317838>

⁷⁶ *WHO.IT* [online]. [cit. 25. 07. 2023]. Dostupné z <https://covid19.who.int/region/euro/country/cz>

5. Počet nakažených obyvatel onemocněním Covid-19

V kapitole jsou uvedeny počty nakažených v jednotlivých vlnách, které navazují na předchozí kapitolu o vládních opatřeních k zamezení šíření onemocnění Covid-19. V praktické části jsou zmíněné údaje vyhodnoceny v rámci stanoveného cíle.

Dle počtu nakažených byla vydávána vládní opatření na zmírnění šíření onemocnění Covid-19. Čím vyšší počet nakažených, tím přísnější opatření, která omezovala běžný chod společnosti. Počet nakažených záležel na ochotě obyvatelstva strpět nejen vládní omezení, ale i v ochotě se omezit v běžných společenských záležitostech vůči ostatním osobám.

Na podzim 2020 byl zaveden systém PES, který reagoval na počet nakažených. Index rizika se vypočítával podle základních otázek, viz kapitola 3.5, dle kterých byl vyhlášen jeden ze základních stupňů pohotovosti. Přejít do nižšího nebo vyššího stupně závisel na vývoji epidemiologické situace. K jednotlivým stupňům pohotovosti byl vyhlášen NS nebo stav pandemické pohotovosti.⁷⁷

V 1. vlně byl počet nakažených téměř zanedbatelný oproti následujícím vlnám (nejvyšší ve 4. vlně). K nejvyššímu nárůstu nakažených docházelo v podzimních a zimních měsících. Faktory, které ovlivňují snadnější přenos virů jsou nízké teploty a zvýšený počet osob v uzavřených prostorech. V jarních a letních měsících docházelo ke zlepšení situace, což bylo dáno opakem již zmíněných faktorů.⁷⁸

⁷⁷ *MINISTERTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes> Matice opatření – protiepidemický systém ČR.

⁷⁸ *21. STOLETÍ.CZ* [online]. [cit. 01. 07. 2023]. Dostupné z <https://21stoleti.cz/2023/02/28/proc-se-respiracni-viry-siri-hlavne-v-zime/>

5.1. 1. vlna pandemie Covid-19

Situace v 1. vlně byla příznivá a zvladatelná. Počet nakažených se pohyboval v řádu stovek za týden, viz tabulka č. 18 a ke zhoršení došlo až ke konci 1. vlny. Omezení běžného chodu společnosti trvalo necelé 2 měsíce, během nichž byla vydávána přísná vládní opatření, která zpomalila šíření onemocnění Covid-19. V 1. vlně byla veškerá vládní i hygienická opatření dodržována a jen ojediněle docházelo k jejich porušování, což mělo příznivý vliv na počet nakažených.

Tabulka 18 1. vlna pandemie Covid-19.

datum	Počet nakažených	Největší denní nárůst v týdnu
2. 3. - 8. 3. 2020	33	6. 3. 2020 (6)
9. 3. - 15. 3. 2020	266	15. 3. 2020 (109)
16. 3. - 22. 3. 2020	875	19. 3. 2020 (207)
23. 3. - 29. 3. 2020	1668	27. 3. 2020 (379)
30. 3. - 5. 4. 2020	1780	3. 4. 2020 (334)
6. 4. - 12. 4. 2020	1409	8. 4. 2020 (294)
13. 4. - 19. 4. 2020	758	15. 4. 2020 (160)
20. 4. - 26. 4. 2020	660	20. 4. 2020 (154)
27. 4. - 3. 5. 2020	386	30. 4. 2020 (109)
4. 5. - 10. 5. 2020	346	6. 5. 2020 (79)
11. 5. - 17. 5. 2020	364	14. 5. 2020 (82)
18. 5. - 24. 5. 2020	493	18. 5. 2020 (115)
25. 5. - 31. 5. 2020	319	29. 5. 2020 (57)
1. 6. - 7. 6. 2020	374	3. 6. 2020 (74)
8. 6. - 14. 6. 2020	401	10. 6. 2020 (74)
15. 6. - 21. 6. 2020	478	19. 6. 2020 (127)
22. 6. - 28. 6. 2020	1107	28. 6. 2020 (305)
29. 6. - 5. 7. 2020	914	29. 6. 2020 (201)
6. 7. - 12. 7. 2020	661	10. 7. 2020 (141)
13. 7. - 19. 7. 2020	778	16. 7. 2020 (138)
20. 7. - 26. 7. 2020	1376	24. 7. 2020 (278)
27. 7. - 2. 8. 2020	1463	28. 7. 2020 (278)
3. 8. - 9. 8. 2020	1570	7. 8. 2020 (322)
10. 8. - 16. 8. 2020	1663	13. 8. 2020 (332)
17. 8. - 23. 8. 2020	1910	21. 8. 2020 (507)
24. 8. - 30. 8. 2020	2455	28. 8. 2020 (485)

Zdroj: vlastní zpracování.⁷⁹

⁷⁹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

5.2. 2. vlna pandemie Covid-19

Po dobře zvládnuté 1. vlně došlo na začátku 2. vlny k výraznému nárůstu počtu nakažených a znova došlo ke striktním opatřením a lockdownu. Počet nakažených se během 2. vlny zvyšoval a vládní opatření se prodlužovala. Při takto vysokých počtech nakažených, bylo velmi složité trasovat nakažené osoby, a to přispělo k šíření onemocnění. Zdravotnický systém i personál byly velmi zatíženy.

Systém PES měl zjednodušit pravidla vydávání opatření, aby se zamezilo šíření onemocnění Covid-19. V tabulce č. 19 jsou uvedeny počty nakažených v týdnech během 2. vlny pandemie. Jelikož byl počet nakažených vysoký, byl převážně vyhlášen 5. stupeň, který byl platný pro všechny kraje.

Tabulka 19 2. vlna pandemie Covid-19.

Datum	Počet nakažených	Největší denní nárůst v týdnu
31. 8. - 6. 9. 2020	3 792	4. 9. 2020 (798)
7. 9. - 13. 9. 2020	8 044	12. 9. 2020 (1 538)
14. 9. - 20. 9. 2020	13 111	17. 9. 2020 (3 128)
21. 9. - 27. 9. 2020	15 332	25. 9. 2020 (2 952)
28. 9. - 4. 10. 2020	17 887	2. 10. 2020 (3 798)
5. 10. - 11. 10. 2020	34 726	9. 10. 2020 (8 624)
12. 10. - 18. 10. 2020	56 885	16. 10. 2020 (11 122)
19. 10. - 25. 10. 2020	84 477	23. 10. 2020 (15 294)
26. 10. - 1. 11. 2020	84 010	27. 10. 2020 (15 722)
2. 11. - 8. 11. 2020	73 571	4. 11. 2020 (15 795)
9. 11. - 15. 11. 2020	45 662	11. 11. 2020 (8 959)
16. 11. - 22. 11. 2020	32 433	19. 11. 2020 (6 517)
23. 11. - 29. 11. 2020	27 628	24. 11. 2020 (5 890)
30. 11. - 6. 12. 2020	27 311	1. 12. 2020 (5 213)
7. 12. - 13. 12. 2020	34 473	9. 12. 2020 (6 454)
14. 12. - 20. 12. 2020	46 909	18. 12. 2020 (8 907)
21. 12. - 27. 12. 2020	48 171	23. 12. 2020 (14 274)
28. 12. - 31. 12. 2020	58 073	30. 12. 2020 (17 231)

Zdroj: vlastní zpracování.⁸⁰

⁸⁰ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

5.3. 3. vlna pandemie Covid-19

Na začátku 3. vlny pandemie byl počet nakažených obdobný jako ve 2. vlně. Situace se začala zlepšovat na začátku května 2021, kdy došlo k sezónnímu oteplení a počty nakažených začaly klesat podobně jako u jiných respiračních onemocnění (sezónní chřipka, rinoviry a podobné virózy).

V únoru 2021 byl účinný pandemický zákon, na základě kterého byl vyhlášen stav pandemické pohotovosti, který umožňoval vydávat opatření omezující běžný chod společnosti, bez nutnosti vyhlášení NS. I nadále kromě vydaných opatření bylo nutné dodržovat i preventivní opatření např. dodržování hygienických pravidel. V tabulce č. 20 jsou uvedeny počty nakažených osob ve 3. vlně pandemie.

Tabulka 20 3. vlna pandemie Covid-19.

Datum	Počet nakažených	Největší denní nárůst v týdnu
1. 1. - 10. 1. 2021	105 118	6. 1. 2021 (18 003)
11. 1. - 17. 1. 2021	57 173	13. 1. 2021 (11 043)
18. 1. - 24. 1. 2021	48 893	19. 1. 2021 (9 722)
25. 1. - 31. 1. 2021	48 123	26. 1. 2021 (9 311)
1. 2. - 7. 2. 2021	50 716	3. 2. 2021 (9 802)
8. 2. - 14. 2. 2021	54 290	9. 2. 2021 (10 429)
15. 2. - 21. 2. 2021	67 175	16. 2. 2021 (12 752)
22. 2. - 28. 2. 2021	83 961	23. 2. 2021 (16 002)
1. 3. - 7. 3. 2021	86 585	2. 3. 2021 (17 002)
8. 3. - 14. 3. 2021	78 373	9. 3. 2021 (15 539)
15. 3. - 21. 3. 2021	66 116	16. 3. 2021 (14 232)
22. 3. - 28. 3. 2021	50 394	23. 3. 2021 (11 208)
29. 3. - 4. 4. 2021	37 722	30. 3. 2021 (8 771)
5. 4. - 11. 4. 2021	27 922	7. 4. 2021 (7 176)
12. 4. - 18. 4. 2021	22 027	13. 4. 2021 (5 190)
19. 4. - 25. 4. 2021	17 821	20. 4. 2021 (3 872)
26. 4. - 2. 5. 2021	14 742	27. 4. 2021 (3 294)
3. 5. - 9. 5. 2021	11 101	4. 5. 2021 (2 463)
10. 5. - 16. 5. 2021	7 848	11. 5. 2021 (1 731)
17. 5. - 23. 5. 2021	5 167	18. 5. 2021 (1 241)
24. 5. - 30. 5. 2021	3 316	24. 5. 2021 (717)
31. 5. - 6. 6. 2021	2 442	31. 5. 2021 (540)
7. 6. - 13. 6. 2021	1 485	8. 6. 2021 (395)
14. 6. - 20. 6. 2021	995	15. 6. 2021 (220)
21. 6. - 27. 6. 2021	731	25. 6. 2021 (136)
28. 6. - 4. 7. 2021	1073	2. 7. 2021 (179)
5. 7. - 11. 7. 2021	1444	9. 7. 2021 (298)

12. 7. - 18. 7. 2021	1658	13. 7. 2021 (331)
19. 7. - 25. 7. 2021	1422	20. 7. 2021 (313)
26. 7. - 1. 8. 2021	1245	27. 7. 2021 (264)
2. 8. - 8. 8. 2021	1247	3. 8. 2021 (250)
9. 8. - 15. 8. 2021	1325	10. 8. 2021 (269)
16. 8. - 22. 8. 2021	1358	17. 8. 2021 (309)
23. 8. - 31. 8. 2021	1905	31. 8. 2021 (298)

Zdroj: vlastní zpracování.⁸¹

5.4. 4. vlna pandemie Covid-19

Čtvrtá vlna byla z hlediska počtu nakažených nejsilnější vlnou, ale v počtu úmrtí osob byla výrazně slabší, viz kapitola 4.4. Na výrazně nižší úmrtnosti se projeví účinky očkování. I z tohoto důvodu byl ukončen stav pandemické pohotovosti a běžný chod společnosti se začal vracet do normálního stavu před pandemií.

Na konci listopadu 2021 byl vyhlášen NS na 30 dnů. Před vyhlášením NS byl počet nakažených za týden přes 100 tisíc. Důvody pro takto vysoké počty nakažených byly různé faktory, jakými jsou nedodržování vládních opatření, chladné a vlhké počasí, mutace viru a zvýšení jeho nakažlivosti. Během NS počet nakažených klesl, ale v lednu 2022 se opět zvýšil a přesahoval 200 tisíc za týden.

Vládní opatření byla převážně cílena na neočkované osoby a vstup do některých zařízení byl pouze za stanovených podmínek (negativní výsledek testu, potvrzení o dokončeném očkování, nebo potvrzení o prodělání nemoci). V očkování došlo ke změně pravidel v podání posilovací dávky. Další posilovací dávku bylo potřeba podat do 9 měsíců od posledního očkování. V případě nepodstoupení 3 posilovací dávky bylo očkování neplatné a vstup do zmíněných zařízení byl jen s negativním výsledkem testu nebo potvrzením o prodělání nemoci. Velká část osob, které měly dokončené očkování dvěma posilovacími dávkami, již 3. dávku nepodstoupily. V době, kdy většině naočkovaných osob vypršela platnost očkování, byla zrušena veškerá opatření a prokázání očkování již nebylo nutné. V tabulce č. 21 jsou uvedeny počty nakažených osob ve 4. vlně pandemie.

⁸¹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Tabulka 21 4. vlna pandemie Covid-19.

Datum	Počet nakažených	Největší denní nárůst v týdnu
1. 9. - 5. 9. 2021	1 261	3. 9. 2021 (323)
6. 9. - 12. 9. 2021	2 672	7. 9. 2021 (592)
13. 9. - 19. 9. 2021	3 154	14. 9. 2021 (570)
20. 9. - 26. 9. 2021	3 405	21. 9. 2021 (612)
27. 9. - 3. 10. 2021	4 588	30. 9. 2021 (937)
4. 10. - 10. 10. 2021	6 169	5. 10. 2021 (1166)
11. 10. - 17. 10. 2021	9 868	15. 10. 2021 (1 826)
18. 10. - 24. 10. 2021	22 089	22. 10. 2021 (4 357)
25. 10. - 31. 10. 2021	35 295	26. 10. 2021 (6 467)
1. 11. - 7. 11. 2021	54 965	2. 11. 2021 (10 076)
8. 11. - 14. 11. 2021	78 997	9. 11. 2021 (14 909)
15. 11. - 21. 11. 2021	110 415	19. 11. 2021 (23 666)
22. 11. - 28. 11. 2021	132 096	25. 11. 2021 (28 592)
29. 11. - 5. 12. 2021	117 478	30. 11. 2021 (22 599)
6. 12. - 12. 12. 2021	93 758	7. 12. 2021 (20 063)
13. 12. - 19. 12. 2021	70 421	14. 12. 2021 (17 169)
20. 12. - 26. 12. 2021	41 978	21. 12. 2021 (12 194)
27. 12. - 2. 1. 2022	37 293	28. 12. 2021 (9 364)
3. 1. - 9. 1. 2022	50 784	4. 1. 2022 (10 907)
10. 1. - 16. 1. 2022	81 272	14. 1. 2022 (14 896)
17. 1. - 23. 1. 2022	182 476	18. 1. 2022 (32 154)
24. 1. - 30. 1. 2022	290 973	26. 1. 2022 (59 594)
31. 1. - 6. 2. 2022	269 348	1. 2. 2022 (67 064)
7. 2. - 13. 2. 2022	187 517	8. 2. 2022 (44 471)
14. 2. - 20. 2. 2022	125 915	15. 2. 2022 (33 369)
21. 2. - 27. 2. 2022	79 275	22. 2. 2022 (16 829)
28. 2. - 6. 3. 2022	64 609	1. 3. 2022 (13 881)
7. 3. - 3. 3. 2022	64 067	7. 3. 2022 (12 504)
14. 3. - 20. 3. 2022	64 198	14. 3. 2022 (12 936)
21. 3. - 27. 3. 2022	59 329	21. 3. 2022 (12 512)
28. 3. - 3. 4. 2022	49 852	29. 3. 2022 (10 597)
4. 4. - 10. 4. 2022	37 413	5. 4. 2022 (7 986)
11. 4. - 17. 4. 2022	22 278	11. 4. 2022 (5 725)
18. 4. - 24. 4. 2022	16 353	19. 4. 2022 (4 304)
25. 4. - 1. 5. 2022	11 913	25. 4. 2022 (2 716)
2. 5. - 5. 5. 2022	6 254	2. 5. 2022 (2 027)

Zdroj: vlastní zpracování.⁸²

⁸² *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

6. Očkování

Očkování je jedním z neúčinnějších nástrojů zvládnutí pandemie Covid-19. Proočkovanosť obyvatelstva přispívá k omezení šíření onemocnění, jeho mírnějšímu průběhu a tím udržuje běžný chod společnosti bez nutnosti zavádění plošných opatření.

V ČR jsou povinná očkování proti dětské obrně, tetanu, záškrtu, černému kašli, žlutence typu B, zarděnkám, spalničkám, příušnicím, dávivému kašli a tuberkulóze. Zmíněná povinná očkování musí absolvovat všichni obyvatelé ČR.⁸³ I přestože díky očkování by bylo možné Covid-19 brát jako běžnou nemoc, našlo se mnoho odpůrců očkování, kteří šířili nejrůznější dezinformace.

Vakcíny proti Covid-19 jsou prevencí závažného průběhu onemocnění s následnou hospitalizací a snižují tak zátěž zdravotního systému. Po aplikaci vakcíny dochází k vytváření imunity proti nemoci Covid-19, která se však snižuje po 6 měsících.⁸⁴ Očkování nezajistí, že očkovaný nemůže onemocnět, ale jak již bylo zmíněno, průběh nemoci je mírnější.

Rezervační systém byl spuštěn 15. ledna 2021 pro osoby starší 80 let a zdravotníky. Zájemci se mohli přihlašovat pomocí online rezervačního formuláře nebo telefonicky.⁸⁵

Na očkování byl nárok dle věku, zdravotního stavu a pracovního zařazení. Dle těchto kritérií byli lidé ohodnoceni body v rámci rizikového skóre, viz tabulka č. 22. Čím vyšší skóre, tím dřívější nárok na očkovací dávku. Osoby zařazené do jednotlivých skupin musely dokládat potřebné dokumenty k ověření nároku na očkování (občanský průkaz, služební průkaz, potvrzení od zaměstnavatele nebo lékařskou zprávu). V 1. vlně očkování dostali vakcínu ti, kteří měli skóre 14, 13 a 11. Jednalo se zhruba o 840 000 očkovacích dávek. Ve 2. vlně měly nárok osoby

⁸³ *VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA* [online]. [cit. 25. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/prevence/ockovani/povinna-ockovani>

⁸⁴ *STÁTNÍ ÚSTAV PRO KONTROLU LÉČIV* [online]. [cit. 29. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/vakciny-proti-nemoci-covid-19-zasadni-fakta>

⁸⁵ *NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ ÚSTAV* [online]. [cit. 30. 6. 2023]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1078-covid-19-prakticke-informace-k-ockovani>

se skóre 5, 4, 3, 2, 1. Jednalo se zhruba o 3 728 000 osob. Do ČR se dostalo zhruba 70 000 dávek za týden. Pro ostatní se systém otevřel na jaře 2021.⁸⁶

V roce 2021 bylo naočkováno 6 659 086 osob, oproti tomu v roce 2022 klesl počet očkovaných na 232 140 osob, viz tabulka č. 23. Celkem bylo naočkováno 6 893 432 osob, což je 65,6 % obyvatel ČR. První posilovací dávku obdrželo 4 364 050 osob, druhou posilující dávku 800 597 a třetí posilující dávku jen 2 410 osob.⁸⁷

Po celou dobu pandemie Covid-19 se internetem, sociálními sítěmi a médii šířily dezinformace, které způsobily nedůvěru některých obyvatel ve vládní opatření a očkování např.:

- virus byl vyvinut jako biologická zbraň;
- léčba onemocnění Covid-19 alkoholem, česnekem, kouřením, omýváním se chlorem;
- zadržování ochranných prostředků jinými státy;
- spolu s očkovaním bude do těla vpraven i čip;
- epidemie slouží pouze k vyvolání paniky;
- karanténa měst jako novodobý „koncentrační tábor“.⁸⁸

Podle výzkumu veřejného mínění byly důvody proti očkování:

- nedůvěra k očkování;
- nedůvěra k vakcíně (příliš rychle vyvinuta);
- obava z vedlejších účinků;
- prodělání nemoci = imunita;
- nedůvěra v účinnost očkování.⁸⁹

⁸⁶ *NOVINKY.CZ* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-plan-ockovani-kdo-bude-mit-prednost-40347779>

⁸⁷ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10.07.2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>

⁸⁸ *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>

⁸⁹ *CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/ostatni-ruzne/5643-doba-covidova-vyzkumna-zprava>

Problémy související s očkováním:

- změny v pravidlech očkování (měněna doba, po kterou je očkování platné);
- posilovací dávky (v roce 2022 bylo nutné přeočkování další posilovací dávkou, jinak by nebylo očkování platné);
- šíření dezinformací o očkování.

Tabulka 22 Očkovací nárok dle rizikového skóre.

Skóre	Očkovací nárok	Počet osob
14	Senioři v domově důchodců, osoby v sociálních a zdravotních zařízeních.	100 107
13	Osoby na 80 let.	440 000
11	Zdravotníci, příslušníci armády (pomáhající v zařízeních pobytových služeb), epidemiologové v terénu, zaměstnanci Ministerstva vnitra a vězeňské služby.	298 130
5	Hospitalizovaní senioři, chroničtí pacienti, zaměstnanci nemocnice, hlavní pracovníci kritické infrastruktury, Armáda ČR, pracovníci ministerstva obrany a senioři mezi 75 a 79 lety.	1 938 833
4	Osoby mezi 70 a 74 lety, chroničtí osoby s méně závažnými obtížemi a osoby, které pečují o rizikovou osobu.	702 000
3	Osoby mezi 65 a 69 lety a ostatní pracovníci kritické infrastruktury.	729 000
2	Policie ČR, městská policie, hasičský záchranný sbor, pracovníci škol a školek.	326 293
1	Akademičtí pracovníci vysokých škol a pracovníci pohřebních služeb.	31 605

Zdroj: vlastní zpracování.⁹⁰

⁹⁰ NOVINKY. CZ: plán očkování [online]. [cit. 12. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-plan-ockovani-kdo-bude-mit-prednost-40347779>

Tabulka 23 Počet naočkovaných osob v jednotlivých měsících.

Měsíc	Počet osob	Měsíc	Počet osob
Leden 2021	40 170	Leden 2022	127 685
Únor 2021	204 976	Únor 2022	59 033
Březen 2021	276 063	Březen 2022	14 362
Duben 2021	497 864	Duben 2022	8 144
Květen 2021	488 488	Květen 2022	5 966
Červen 2021	1 798 698	Červen 2022	4 714
Červenec 2021	1 566 750	Červenec 2022	2 546
Srpen 2021	884 019	Srpen 2022	3 294
Září 2021	224 685	Září 2022	2 396
Říjen 2021	128 948	Říjen 2022	1 866
Listopad 2021	273 595	Listopad 2022	1 464
Prosinec 2021	274 830	Prosinec 2022	670
Celkem	6 659 086	Celkem	232 140
Rok 2023 (k datu 30. 6. 2023)		2205	

Zdroj: vlastní zpracování.⁹¹

Po zpřístupnění očkování osobám starším 16 let se zájem o očkování zvýšil. Dalším důvodem zvýšení zájmu o očkování byla pravidla vstupu na určitá místa a využívání služeb spojená s očkováním, negativním testem nebo proděláním nemoci. Od června do srpna 2021 bylo naočkováno 4 249 467 osob, což byla více než polovina osob z celkového počtu naočkovaných za celou dobu pandemie.⁹²

V době velkého zájmu o očkování byl počet nakažených méně než 2 000 za týden. Nebylo tedy možné posoudit, zda očkování jako nástroj zamezení šíření onemocnění Covid-19 byl v tu dobu účinný. Na podzim 2021, kdy počet nakažených začal opět stoupat, bylo naočkováno od října do prosince 677 373 osob, což bylo necelých 10 % z celkového počtu očkovaných.⁹³

⁹¹ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>

⁹² *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>

⁹³ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>

Ve 4. vlně pandemie počet nakažených stoupl až ke 100 000 případů za týden. Od 17. 1. 2022 do 13. 2. 2022 stoupl počet nakažených přes 200 000 případů za týden. Proočkovanost obyvatelstva ve 4. vlně začala klesat, ale počet nakažených v zimních měsících začal stoupat.⁹⁴

Jedinými účinnými nástroji v boji proti onemocnění Covid-19 byly:

- proočkovanost obyvatelstva,
- ochrana dýchacích cest,
- dodržování hygienických opatření,
- karanténních opatření.

Uvedená opatření a doporučení zmírňovala následky pandemie a po ukončení stavu pandemické pohotovosti bylo onemocnění Covid-19 bráno jako běžná nemoc bez nutnosti očkování nebo přeočkování. Proočkovanost obyvatelstva se zastavila na 65,6 % (data k 11. 6. 2023) a v současné době již není očkování a ochrana před onemocněním Covid-19 aktuálním tématem.

⁹⁴ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Oduvodneni-zmena-MO-k-ochrane-dych-cest-lanovky.pdf>

7. Pandemie Covid-19 v okolních státech

S pandemií Covid-19 se potýkal celý svět. Z Číny, která má 1,412 miliardy obyvatel a z ohniska nákazy Wu-chanu, který má 11,08 milionu obyvatel (nejlidnatější město v Číně)⁹⁵ se onemocnění Covid-19 velmi rychle rozšířilo do světa. Počáteční pokusy států zamezit šíření onemocnění selhaly.

7.1. Rakousko

První pozitivní případ byl v Rakousku evidován 25. 2. 2020. Vzhledem k situaci, která se odehrávala v Itálii, zavedlo Rakousko kontroly na hranicích s Itálií a později i na hranicích se Švýcarskem, Lichtenštejnskem a Německem. Při vstupu do Rakouska byl potřeba výsledek negativního testu ne starší než 4 dny. Obyvatelé Rakouska museli při vstupu do země podstoupit 14denní domácí karanténu.⁹⁶

Od 16. 3. 2020 byly omezeny kontakty mezi lidmi na minimum s výjimkami cest do zaměstnání, zajišťování nezbytných základních životních potřeb a pomoci potřebným. Bezpečná vzdálenost mezi lidmi byla stanovena na 1 metr a lidé se mohli sdružovat maximálně do 5 osob. Došlo k uzavření školek, škol, univerzit, restaurací, barů, kaváren a obchodů vyjma těch, které byly důležité k zajištění základních životních potřeb.⁹⁷

Od 6. 4. 2020 byl představen plán na „nastartování“ země. Od 14. 4. 2020 se otevřely obchody do 400 m² a stavebniny. Od 1. 5. 2020 se otevřely ostatní obchody, nákupní centra a služby. Povinnost nošení roušek byla ve všech vnitřních prostorech, včetně veřejné dopravy. Od poloviny května 2020 se otevřely restaurace, muzea, knihovny a na konci května i hotely. Žáci a studenti se vraceli do škol ve vlnách. Nejdříve se vrátili do škol žáci základních škol a víceletých

⁹⁵EURO ZPRÁVY.CZ [online]. [cit. 22.07.2023]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/asie-a-australie/wu-chan-.ktery-ma-11-milionu-obyvatel-dokoncil-plosne-testovani.b8b280b6>

⁹⁶ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str. 30.

⁹⁷ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.30.

gymnázií, poté žáci středních škol. Studenti vysokých škol pokračovali v distanční výuce, ale zkoušek se mohli účastnit osobně.⁹⁸

Rakousko přistoupilo 16. 11. 2020 ke 2. lockdownu, který měl platit do 6.12. 2020. Vydaná opatření připomínala situaci na jaře 2020, kdy byl vyhlášen 1. lockdown. Byl vyhlášen všeobecný zákaz vycházení, uzavřeny obchody a služby (výjimky: obchody s potravinami, lékárny, drogerie, čerpací stanice, banky, pošty), dodržování bezpečné vzdálenosti od ostatních a ochrana dýchacích cest ve vnitřních prostorech.⁹⁹

Ani přes vydaná opatření se situaci nepodařilo zmírnit. Od 26.12.2020 zavedlo Rakousko přísná plošná opatření tzv. přísnou karanténu neboli 3. lockdown. Uzavřené zůstaly veškeré školy, služby a obchody kromě obchodů prodávajících zboží každodenní potřeby. Byl vyhlášen přísný zákaz vycházení. Lockdown měl původně platit do 24. 1. 2021 a od té doby měli lidé navštěvovat obchody a služby jen s negativním testem. Lidé bez testů by mohli do práce a na nákupy potravin jen s respirátorem.¹⁰⁰

Lockdown byl prodloužen o další 2 týdny z důvodu nepříznivé epidemiologické situace. Bezpečný odstup od ostatních byl změněn z 1 metru na 2 metry a místo roušek bylo nařízeno nosit respirátory s minimální normou FFP2. Žáci měli vyučování distanční formou. K rozvolnění došlo až poté, co počet nakažených klesl na 50 osob na 100 000 obyvatel.¹⁰¹

⁹⁸ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.30-31.

⁹⁹ *DENÍK. CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z https://www.denik.cz/ze_sveta/rakousko-koronavirus-lockdown-20201114.html

¹⁰⁰ *LIDOVKY. CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z https://www.lidovky.cz/svet/rakousko-miri-do-treti-plosne-karanteny-od-26-prosince-zavre-vetsina-obchodu-a-nektere-sluzby.A201218_182826_In_zahranici_lihem

¹⁰¹ *RAKOUSKO.CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z <https://www.rakousko.cz/cs/magazin/aktivni-pobyt/rakousko-covid-19-dalsi-opatreni-v-rakousku-aktualne-18-1-2021?cookieconsent=updated>

Rakousko zavedlo systém CoV-Ampel, neboli semafor Corona, který sloužil jako nástroj na hodnocení epidemiologické situace v Rakousku. Semafor má 5 barev a každá označuje úroveň rizika:

- červená barva – velmi vysoké riziko a skóre 10 a vyšší,
- oranžová barva – vysoké riziko a skóre nižší než 10,
- žlutá barva – střední riziko a skóre nižší než 7,
- žlutozelená – nízké riziko a skóre nižší než 4,
- zelená – velmi nízké riziko a skóre nižší než 2.¹⁰²

Na podzim 2021, kdy se situace začala zhoršovat, vyhlásilo Rakousko lockdown pro neočkované. Ještě před samotným vyhlášením lockdownu nesměly neočkované osoby do restaurací, na sportovní akce nebo do kadeřnictví. Od vyhlášení lockdownu mohly neočkované osoby jen do zaměstnání, do zdravotnických zařízení, do škol a na nákup každodenní potřeby. Z omezení byly vyjmuty děti mladší 12 let. Lockdown se týkal 2 milionů lidí a skončil dva měsíce poté, co byl vyhlášen. Cílem bylo zvýšit proočkovanost obyvatelstva.¹⁰³

Pandemie v Rakousku si vyžádala 22 534 obětí a 6 081 287 potvrzených případů (data od 3. 1. 2020 do 11. 6. 2023). Celkem bylo naočkováno 6 682 310 obyvatel z celkového počtu 8,9 milionu obyvatel.¹⁰⁴

7.2. Německo

První pozitivní případ byl v Německu evidován 27. 1. 2020. Během února 2020 však počet nakažených nepřibýval. K výraznému zhoršení došlo v březnu 2020. K zavření hranic ani letišť nedošlo, ale od 16. 3. 2020 bylo omezené přeshraniční cestování s výjimkami nezbytných cest k zajištění základních životních potřeb, lékařského vyšetření a úmrtí rodinných příslušníků. Výjimky bylo nutné doložit u pohraniční policie.¹⁰⁵

¹⁰² CORONA AMPEL [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: <https://corona-ampel.gv.at/ampelfarben/>

¹⁰³ DENÍK.CZ [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/staty-eu/koronavirus-cesko-rakousko-ockovani-lockdown-20211114.html>

¹⁰⁴ WHO.IT: Covid-19 - Rakousko [online]. [cit. 29. 07. 2023]. <https://covid19.who.int/region/euro/country/at>

¹⁰⁵ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.28-29.

Německo se skládá ze 16 spolkových zemí, z nichž má každá svoji ústavu a autonomii.¹⁰⁶ Docházelo k postupnému omezování provozu, uzavření škol a kulturních institucí. Do 22. 3. 2020 si každá spolková země vydávala opatření dle své epidemiologické situace. Po uvedeném datu byla přijata opatření na celostátní úrovni k omezení sociálních kontaktů. Ze strany vlády bylo občanům doporučeno omezit kontakty s lidmi, kteří nežijí ve stejné domácnosti a dodržování bezpečné vzdálenosti, alespoň 1,5 metru od ostatních.¹⁰⁷

Byl přísný zákaz shromažďování osob. Podobně jako v jiných okolních státech došlo k uzavření restaurací, barů, kosmetických služeb, škol a obchodů s výjimkami. Od 20. 4. 2020 docházelo k postupnému uvolňování vydaných opatření. Otevřely se obchody do 800 m² (omezen počet nakupujících a dodržování hygienických pravidel), knihovny a archivy. Od 1. 5. 2020 se otevřela hřiště, muzea, výstavy, ZOO a od 4. 5. 2020 kadeřnictví a školy. V některých spolkových zemích došlo k otevření škol o něco později. Od 3. 5. 2020 se za přísných hygienických podmínek mohly otevřít i zbývající obchody a nákupní centra.¹⁰⁸

Od října 2020 se opatření začala zpříšňovat. Od 28. 10. 2020 byl vyhlášen lockdown light, což znamenalo omezení veřejného života a sociálních kontaktů. Od 13. 12. 2020 do 25. 1. 2021 byl vyhlášen lockdown hard, což znamenalo úplné omezení kontaktů v celém zemi. Místo roušek byly povinné respirátory FFP2 ve veřejné dopravě a v obchodech.¹⁰⁹

¹⁰⁶ EUROPEAN-UNION.CZ [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/germany_cs

¹⁰⁷ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.28-29.

¹⁰⁸ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.28-29.

¹⁰⁹ INICIATIVA SNÍH. CZ [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z <https://www.iniciativa-snih.cz/srn-a-covid-19/>

Po klesajícím počtu nakažených se na jaře 2021 opět začaly počty nakažených zvyšovat. Německo však nadále rozvolňovalo. Otevřely se kadeřnictví, obchody, galerie, muzea, kina, divadla a zahrádky v restauracích. Vše za přísných hygienických podmínek. Vláda vyzvala obyvatele, aby se nechali očkovat.¹¹⁰

K rozvolňování opatření docházelo na základě hodnoty nových případů na 100 000 obyvatel za 7denní období. Nejednalo se o celostátní rozvolňování, ale na úrovni regionů. Hlavním cílem a jediným řešením pandemie Covid-19 bylo očkování.¹¹¹

Na podzim 2021 se v Německu zpřísnily podmínky pro neočkované. Do restaurací a hotelů směly neočkované osoby jen s negativním výsledkem PCR testu. Vydaná opatření byla cílená hlavně na neočkované. V Bavorsku se opatření řídila dle semaforu. Žlutý režim platil v případě, že bylo hospitalizováno více než 450 pacientů na JIP. Při žlutém režimu nestačil jen rychlotest, ale osoby musely absolvovat PCR test, a to do míst a zařízení, kde byl nutný doklad o bezinfekčnosti. Červený režim platil v případě, že bylo hospitalizováno více než 600 pacientů na JIP. V červeném režimu byl zákaz vstupu neočkovaných do míst a zařízení kromě restaurací a hotelů. V Sasku byla uzávěra pro neočkované do restaurací, hospod, kin, divadel i na hromadné akce.¹¹²

Pandemie v Německu si vyžádala 174 979 obětí a 38 437 756 potvrzených případů (data od 3. 1. 2020 do 11. 6. 2023). Celkem bylo naočkováno 63 564 568 obyvatel z celkového počtu 83 milionů obyvatel.¹¹³

¹¹⁰ *IDNES. CZ* [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/koronavirus-nakaza-pandemie-nemoc-covid-19-nemecko-finsko-madarsko-opatreni-uvolneni.A210308_084517_zahranicni_dtt

¹¹¹ *IDNES. CZ* [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-koronavirus-rozvolnovani-opatreni-otevrou-obchody-divadla.A210304_061405_domaci_wass

¹¹² *IROZHLAS. CZ* [online]. [cit. 25. 07. 2023]. Dostupné z https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/bavorsko-nemecko-covid-19-nemecko-neockovani-karantena_2111031821_vtk?_gl=1*53a mk4*_up*MQ.*ga*MTI2MDUzMjAxNy4xNjkwMzgxMjQ1*_ga_PHLy4J7WBV*MTY5MDM4MTI0NS4xLjAuMTY5MDM4MTI0NS4wLjAuMA

¹¹³ *WHO.IT: Covid-19 - Německo* [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z <https://covid19.who.int/region/euro/country/de>

7.3. Slovensko

Na konci února 2020 se začaly provádět kontroly na letištích (měření tělesné teploty). První pozitivní případ byl na Slovensku evidován 6. 3. 2020. Od 12. 3. 2020 byla vyhlášena mimořádná situace a od 16. 3. 2020 byl vyhlášen NS pro nemocnice. Od 13. 3. 2020 byly uzavřeny hraniční přechody. Osoby, které se vracely ze zahraničí musely podstoupit karanténu.¹¹⁴ *Mezinárodní železniční, autobusová, letecká i lodní doprava byla pozastavena.*¹¹⁵

Od 16. 3. 2020 se uzavřely školky, školy, univerzity, aquaparky, zábavní parky, hromadné akce, obchody a služby s výjimkami obchodů s potravinami, drogerie, lékárny, trafiky a čerpací stanice. V neděli musely být uzavřeny i všechny povolené obchody a služby. Ochrana dýchacích cest byla povinná ve všech vnitřních i venkovních prostorech a byla stanovena bezpečná vzdálenost 2 metry od ostatních osob. Mimo jiné byly vyčleněny otevírací hodiny pro seniory v obchodech a zrušena bezplatná doprava pro studenty.¹¹⁶

Od 30. 3. 2020 byly zařazeny do výjimek otevřených obchodů a služeb i oční optiky, služby notářů, advokátů a zahradnictví. Od 8. 4. 2020 do 13. 4. 2020 byl prodloužen NS a byl omezen pohyb s výjimkami cest do zaměstnání, k lékaři a k zajištění základních životních potřeb. Od 6. 4. 2020 byla všem, kdo vstoupil na území Slovenska nařízena karanténa v určených zařízeních.¹¹⁷

K rozvolňování opatření docházelo ve 4. fázích. V 1. fázi, která začala od 22. 4. 2020 se otevřely provozovny a služby do 300 m², venkovní trhy, venkovní sportoviště a krátkodobá ubytování v hotelech a penzionech. Na základě epidemiologické situace byla 2. a 3. fáze spojena v jednu (od 6. 5. 2020). Byly otevřeny kosmetické služby, kadeřnictví, veřejné stravování ve venkovních prostorech do 35 osob, masáže, muzea a knihovny. Ve 4. fázi, která začala 20. 5. 2020 se otevřely školy, školky, hromadné akce, obchodní centra, kina a

¹¹⁴ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.23.

¹¹⁵ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.23.

¹¹⁶ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.24.

¹¹⁷ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.24.

divadla. Ochrana dýchacích cest byla nadále povinná i ve venkovních prostorech, pokud byly osoby od sebe vzdáleny méně než 5 metrů.¹¹⁸

Na podzim 2020 se na Slovensko vrátila podobná opatření, jaká byla vydaná na jaře 2020. Od 1. 10. 2020 byl vyhlášen NS. Prezenční výuka ve školách byla zrušena a výuka probíhala distančním způsobem. Služby a obchody byly uzavřeny až na již zmíněné výjimky.¹¹⁹

Na podzim 2020 byl zaveden COVID AUTOMAT, který monitoroval vývoj pandemie a dle automatu byla přijímána opatření proti šíření onemocnění Covid-19. COVID AUTOMAT má 5 stupňů, které jsou rozděleny podle barev, viz obrázek 3. Výpočet stupně byl uskutečněn dle nových případů u obyvatel ve věku 18 a více let za 7 dní na 100 000 obyvatel + 1/5 počtu nových případů u obyvatel do 18 let. Dále vycházel z proočkovánosti obyvatelstva a zhodnocení epidemiologické situace. COVID AUTOMAT byl velmi podobný systému PES, který byl zaveden v ČR.¹²⁰

Situace se začala zlepšovat nástupem jarních měsíců 2021. Prioritou pro Slovensko bylo očkování obyvatelstva. Na podzim 2021 byl opět vyhlášen lockdown. Pro neočkované osoby se začala zpřísnovat opatření. Při vstupu do zaměstnání museli zaměstnanci předkládat potvrzení o dokončeném očkování, potvrzení o prodělání nemoci nebo negativní výsledek testu. Slovensko bylo nejhorší na světě v počtu nových případů na milion obyvatel. V nemocnicích byl nedostatek personálu a nedostatek lůžek. Situace na Slovensku byla velmi vážná. Přísnější lockdown neschválila vláda, a tak docházelo k nárůstu počtu nakažených. Jedna z vládních stran navrhovala motivovat lidi k očkování, které bylo hluboce pod průměrem.¹²¹

¹¹⁸ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.25.

¹¹⁹ *IDNES.CZ* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-koronavirus-opatreni-covid.A201011_175351_zahranicni_baky

¹²⁰ *HEALTH.SK* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/tlacove_spravy/covid-19/Covid-automat.pdf

¹²¹ *SEZNAM ZPRÁVY. CZ* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-slovensko-181493>

Od konce února 2022 se začala rušit vydaná opatření a na konci března 2022 byla zrušena veškerá opatření kromě ochrany dýchacích cest v čekárnách, nemocnicích, domovech pro seniory a v lékárnách.¹²²

Pandemie na Slovensku si vyžádala 21 167 obětí a 1 866 857 potvrzených případů (data od 3. 1. 2020 do 11. 6. 2023). Celkem bylo naočkováno 2 791 174 obyvatel z celkového počtu 5,5 milionu obyvatel.¹²³

7.4. Polsko

První pozitivní případ v Polsku byl evidován 4. 3. 2020. Byl přijat speciální zákon o konkrétních řešeních související s bojem proti onemocnění Covid-19. Na základě zmíněného zákona byla vydávána opatření. Od 12. 3. 2020 byl vyhlášen stav epidemické hrozby a začala se vydávat první opatření. Nejdříve se uzavřely školy, školky, posilovny, bazény, muzea, knihovny, a kina. Začal se omezovat provoz nákupních center a galerií. Zůstaly otevřené pouze obchody s potravinami, drogerií, lékárny, čistírny, obchody s oblečením a klenotnictví.¹²⁴

Od 15. 3. 2020 se uzavřely hranice pro cizince a občané Polska se mohli vrátit jen v případě, že podstoupí povinnou domácí karanténu. Mezinárodní letecká a železniční doprava byla pozastavena.¹²⁵

Od 20. 3. 2020 byl vyhlášen stav epidemie. Od 24. 3. 2020 byl omezen pohyb osob s výjimkami cest do zaměstnání, k zajištění základních životních potřeb a péči o příbuzné. Shromažďování osob a hromadné akce byly zakázány. Od 1. 4. 2020 se začala zpříšňovat opatření. Osoby mladší 18 let nesměly vycházet ven bez doprovodu rodičů. V obchodech a zařízeních mohlo být přítomno jen trojnásobek osob dle počtu pokladen či prodejních míst. Uzavřely se kosmetické služby, kadeřnictví, hotely, restaurace a ubytovací služby.

¹²² AKTUÁLNĚ. CZ [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/slovensko-zrusi-posledni-z-opatreni-proti-sireni-covidu-19/r~a7855754f0a611edbc030cc47ab5f122/>

¹²³ WHO.IT: Covid-19 – Slovensko [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/region/euro/country/sk>

¹²⁴ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.26.

¹²⁵ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.26.

Byla zavedena dvou metrová bezpečná vzdálenost mezi osobami včetně rodinných příslušníků.¹²⁶

Povinná ochrana dýchacích cest ve vnitřních i venkovních prostorech byla zavedena až 16. 4. 2020. K rozvolňování opatření docházelo ve 4 fázích. V 1. fázi, která začala od 20. 4. 2020 došlo k rozvolnění rekreačního pohybu – běh, jízda na kole a vstupu do parku a lesů. Byl zvýšen počet zákazníků v obchodech. Děti a mladiství ve věku 13 až 18 let nemuseli mít doprovod dospělé osoby. Ve 2. fázi, která začala od 4. 5. 2020 se otevřely obchody se stavebninami, hotely, muzea, knihovny, galerie, rehabilitace, školy, nákupní centra, jesle a školky. Ve 3. fázi, která začala 18. 5. 2020 se otevřely kosmetické salony a kadeřnictví, restaurace, sportovní akce do 50 osob. Ve 4. fázi, která začala 24. 5. 2020 se otevřely masáže, solária, kina a divadla. K rozvolňování došlo dříve, než bylo v plánu, a to na základě epidemiologické situace.¹²⁷

V Polsku platila obecná opatření, která byla vyhlášena dle speciálního zákona na jaře 2020. Jednalo se o ochranu dýchacích cest ve vnitřních prostorech (ve venkovních prostorech s výjimkami), shlukování maximálně 5 osob s rozestupy 5 metrů a 7denní domácí karanténa v případě kontaktu s nakaženou osobou.¹²⁸

Na podzim se epidemiologická situace zhoršila natolik, že bylo nutné zavést přísnější opatření. Od 24. 10. 2020 se uzavřely restaurace a bary. Shromažďovat se směly osoby maximálně v počtu 5 osob. Děti směly chodit ven jen v doprovodu dospělé osoby, a to pouze v čase mezi 8:00 a 16:00. Přejech z Česka do Polska byl umožněn jen s negativním výsledkem testu.¹²⁹

Situace byla v prosinci 2020 již neúnosná. Počet nakažených se zvyšoval a zdravotníci byli na pokraji sil. Ke konci prosince 2020 byla zavedena národní karanténa neboli lockdown, který trval do 17. 1. 2021. Uzavřely se hotely, obchody v nákupních centrech a zavedla se 10denní karanténa pro osoby, které přijely do

¹²⁶ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.26-27.

¹²⁷ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.27-28.

¹²⁸ GOV.PL [online]. [cit. 27. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/cesko/situace-v-oblasti-vycestovni-z-r-vstupu-na-zem-polska-a-restrickce-v-pohybu-na-zem>

¹²⁹ ČESKÁ TELEVIZE. CZ [online]. [cit. 27. 07. 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3212830-dalsi-zeme-omezuji-vychazeni-bavorsko-zavadi-testy-pro-pendlery>

Polska organizovanou dopravou. Vláda se zaměřila na očkovací kampaň, aby se naočkovala, co největší část obyvatelstva. Nedůvěru v očkování mělo téměř 50 % obyvatelstva, kteří měli obavu o bezpečnost vakcíny.¹³⁰

Od 20. 3. 2021 do 9. 5. 2021 se uzavřela nákupní centra, muzea, kina, divadla, umělecké galerie, hotely a sportoviště. V nemocnicích začala ubývat volná nemocniční lůžka a počet nakažených se zvyšoval.¹³¹

Opatření na podzim 2020 byla vydávána se zpožděním. I přes vysoký denní nárůst nakažených byla platná pouze omezení do muzeí, galerií, kin a divadel. I nadále platila ochrana dýchacích cest. Dle vlády mohlo zpřísnění opatření působit kontraproduktivně. Na podzim bylo proočkováno 60 % obyvatelstva.¹³² Dne 28. 3. 2022 byla ukončena veškerá opatření proti šíření onemocnění Covid-19.¹³³

Pandemie v Polsku si vyžádala 119 633 obětí a 6 518 145 potvrzených případů (data od 3. 1. 2020 do 11. 6. 2023). Celkem bylo naočkováno 22 704 578 obyvatel z celkového počtu 37,8 milionu obyvatel.¹³⁴

¹³⁰ SEZNAM ZPRÁVY.CZ [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznam-zpravy.cz/clanek/polsko-spusti-narodni-karantenu-na-sjezdovkach-byl-v-nedeli-naval-135317>

¹³¹ IDNES.CZ [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/koronavirus-nakaza-pandemie-nemoc-covid-19-polsko.A210317_122745_zahranicni_dtt

¹³² IDNES.CZ [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/lockdown-koronavirus-evropa-narizeni-opatreni.A211124_181558_zahranicni_baky

¹³³ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/warsaw/cz/zpravy_a_udalosti/covid19_aktualni_podminky_cestovani_do.html

¹³⁴ WHO.IT: Covid-19 - Polsko [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/region/euro/country/pl>

8. Ekonomické dopady pandemie Covid-19 v České republice

Pandemie Covid-19 měla velký dopad na příjmy a výdaje státního rozpočtu, na výkon ekonomiky a schodek státního rozpočtu (dále jen SR). Velké výdaje byly vynaloženy do **zdravotnictví** (hospitalizace pacientů, testování osob, zdravotnický materiál, zdravotnický personál), **do firem a obchodů** (uzavřeny z důvodu vydaných opatření), **do škol** (online výuka, testování žáků a studentů) a **do nemocenského pojištění** (pracovní neschopnost, ošetřovné).¹³⁵ Všechny tyto výdaje byly důležité pro zajištění základních potřeb obyvatelstva. V roce 2021 začalo docházet k postupnému zdražování potravin, služeb, materiálů apod.

8.1. Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za rok 2020

SR na rok 2020 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 4. 12. 2019, zákonem č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu na rok 2020. SR byl stanoven na příjmy ve výši 1 578,1 mld. Kč, výdaje ve výši 1 618,1 mld. Kč a schodek ve výši 40 mld. Kč.¹³⁶

Při sestavování SR na rok 2020 se nepočítalo s výdaji na pandemii Covid-19. Pandemie měla významný dopad na ekonomiku a omezení příjmů do SR. Zároveň vznikly nečekané výdaje na zastavení šíření onemocnění a na podporu ekonomiky.

Opatření se netýkala jen ochrany zdraví a životů, ale také souvisela s výkonem ekonomiky a finančním zajištěním. Bylo nutné třikrát během roku 2020 novelizovat zákon o státním rozpočtu (to vedlo k postupnému navýšení deficitu z 40 mld. Kč na 500 mld. Kč).¹³⁷

¹³⁵ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>

¹³⁶ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 8.

¹³⁷ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 8-9.

První novela – březen (zákon č. 129/2020 Sb.,) došlo ke snížení příjmů o 89,8 mld. Kč a ke zvýšení výdajů o 70,2 mld. Kč. Dávky nemocenského pojištění byly zvýšeny o 10 mld. Kč. Byla přijata i úsporná opatření např. odložení nákupu vojenské techniky a snížení nábory vojenského personálu (-2,9 mld. Kč).¹³⁸

Druhá novela – duben (zákon č. 208/2020 Sb.,) reagovala na aktuální opatření, prodloužení NS a šíření onemocnění Covid-19, které se rozšířilo z Evropy do Spojených států amerických. Bylo pravděpodobné, že propad bude mnohem hlubší. Došlo k dalšímu snížení příjmů o 60,1 mld. Kč, výdajů o 39,9 mld. Kč a navýšení rozpočtu do veřejného zdravotního pojištění o 22,3 mld. Kč. První dvě novely zákona o státním rozpočtu nebyly dostačující, a proto bylo nutné přistoupit k další novele.¹³⁹

Třetí novela – červenec (zákon č. 323/2020 Sb.,) jejichž cílem bylo masivně podpořit investice (investiční akce obce a Státního fondu dopravní infrastruktury). V oblasti daní a pojistných odvodů to vyvolalo další revizi rozpočtu daňových příjmů (-43 mld. Kč) a pojistného na sociální zabezpečení (-17,6 mld. Kč).¹⁴⁰

¹³⁸ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 8-9.

¹³⁹ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 8-9.

¹⁴⁰ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 8-9.

Rozpočet na rok 2020 byl výrazně ovlivněn ekonomickými dopady pandemie Covid-19, která byla doprovázená opatřeními na pomoc jednotlivcům a firmám. Celkové příjmy byly nižší o 100,5 mld. Kč¹⁴¹, výdaje vyšší o 395,5 mld. Kč a schodek byl o 460 mld. Kč vyšší. Zvýšené výdaje v souvislosti s onemocněním Covid-19 byly vynaloženy z jednotlivých resortů, viz tabulka č. 24.¹⁴²

Snaha zamezit šíření onemocnění Covid-19 vedla k nutnosti zavádět restriktivní opatření, která vedla k snížení ekonomického výkonu doprovázeného poklesem zaměstnanosti a stagnací objemu mezd a platů s negativním dopadem do příjmů veřejných rozpočtů, který byl prohlouben některými opatřeními zaměřenými na pomoc podnikajícím fyzickým i právnickým osobám.¹⁴³

Tabulka 24 Výdaje v souvislosti s onemocněním Covid-19 z resortů.

Resorty	mld. Kč
Ministerstva práce a sociálních věcí	56,3
Všeobecné pokladní správy	40,2
Ministerstva zdravotnictví	22,9
Ministerstva průmyslu a obchodu	13,4
Ministerstva vnitra	8,9
Ministerstva zemědělství	5,8
Ministerstva pro místní rozvoj	2,5
Ministerstva dopravy	1,5
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	1,5
Ministerstva kultury	1,4
Správa státních hmotných rezerv	1,1
Výdaje ostatních kapitol	2,8

Zdroj: vlastní zpracování.¹⁴⁴

¹⁴¹ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 17.

¹⁴² *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 12.

¹⁴³ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 15.

¹⁴⁴ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 16.

Hlavními výdajovými tituly zaměřenými na podporu zasažených sektorů ekonomiky byly tzv. programy COVID, případně výdaje zaměřené na pomoc municipalitám zasaženým poklesem výnosu sdílených daní a zdravotnímu a sociálnímu systému.¹⁴⁵

Největší částka byla vyplacena prostřednictvím programu Antivirus A+B (23,8 mld. Kč), který byl zaměřen na podporu zaměstnanosti formou kompenzace mzdových nákladů zaměstnavatelům a pomoc jednorázovým příspěvkem seniorům ve výši 15 mld. Kč. Výplata mimořádných odměn pracovníků ve zdravotnictví byla 12 mld. Kč.¹⁴⁶

Programy zaměřené na podporu podnikatelů:

- **COVID Nájemné** (4,1 mld. Kč);
- **Ošetřovné pro OSVČ** (2,3 mld. Kč);
- **COVID Ubytování** (2,3 mld. Kč);
- **COVID BUS** (0,9 mld. Kč);
- **COVID Kultura** (0,3 mld. Kč);
- **COVID Sport** (0,1 mld. Kč);
- **COVID Lázně** (0,1 mld. Kč);
- **COVID Podpora cestovního ruchu** (0,1 mld. Kč).¹⁴⁷

¹⁴⁵ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 16.

¹⁴⁶ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 16.

¹⁴⁷ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C, str. 16.

8.2. Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za rok 2021

SR na rok 2021 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 18. 12. 2020, zákonem č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2021. SR byl stanoven na příjmy ve výši 1 488,3 mld. Kč, výdaje ve výši 1 808,3 mld. Kč a schodek ve výši 320 mld. Kč.¹⁴⁸

Pandemie Covid-19 a s ní přijatá protiepidemická opatření způsobila v roce 2020 hluboký propad světové ekonomiky. Ke zhoršení epidemiologické situace došlo ve 4. čtvrtletí 2020 a v prvních týdnech roku 2021. Z těchto důvodů byl přijat návrh na změnu zákona o státním rozpočtu s účinností od 1. 3. 2021. Zákon č. 92/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021 reflektoval aktuální vývoj boje s pandemií Covid-19, upravil programy pomoci, náklady na vakcíny a testování obyvatelstva.

Významný dopad měla i pomoc zatíženému zdravotnímu systému. Mimořádné odměny byly vypláceny poskytovatelům mimolůžkové péče, lůžkové péče a pro zaměstnance v sociálních službách. Nákup vakcín v 1. pololetí 2021 za 5 mld. Kč.¹⁴⁹

Novela zákona zahrnovala navýšení prostředků o 48 mld. Kč na podporu podnikatelů a veřejného sektoru. Prostředky byly vyčleněny pro realizaci:

- programu Antivirus;
- programu COVID 2021;
- programu COVID nepokryté náklady;
- vyplacení příspěvků obcím a krajům;
- ohodnocení zaměstnanců lůžkové péče;
- dotace pro zajištění testování ve školách.¹⁵⁰

¹⁴⁸ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C. Str. 8.

¹⁴⁹ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C. Str. 8.

¹⁵⁰ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C. Str. 9.

SR za první tři čtvrtiny roku 2021 skončil deficitem ve výši 326,3 mld. Kč. Pandemie Covid-19 měla velký dopad na hospodaření SR. Podpora státu pro zasažené sektory ekonomiky, sociálního a zdravotního systému vedla k meziročnímu propadu hospodaření SR, a to zejména v prvních 4 měsících roku.¹⁵¹

Výdaje rozpočtu navýšené dopady koronavirové krize v podobě nákupů zdravotnického materiálu, přístrojů, vakcín a zejména pomocí vyplácené zasaženým subjektům soukromého i veřejného sektoru v kombinaci s pokračující snahou o realizaci hlavních priorit vlády představují hlavní faktor pro výrazný odklon jejich tempa od tempa stagnujících příjmů.¹⁵²

Dopady legislativních změn a dalších opatření v souvislosti s pandemií Covid-19 byly vyčísleny na 92,5 mld. Kč. Výdaje související s pandemií byly vyčísleny na 133 mld. Kč (leden–září 2021) a schodek se zvýšil na 420 mld. Kč.¹⁵³

Programy pomoci:

- **Antivirus A, A Plus, B** (25,6 mld. Kč);
- **COVID Nepokryté náklady** (7 mld. Kč);
- **COVID 2021** (6,6 mld. Kč);
- **COVID Nájemné** (5,7 mld. Kč);
- **COVID Gastro** (3,2 mld. Kč);
- **COVID Ubytování** (3 mld. Kč);
- **COVID Sport** (1,9 mld. Kč).¹⁵⁴

¹⁵¹ *MINISTERTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/pokladni-plneni-sr-43100>

¹⁵² *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Pokladni-plneni_2021-Q3_Informace-o-pokladnim-plneni-statniho-rozpocetu-Ceske-republiky-za-1-az-3-ctvrtleti-2021.pdf. Str. 10.

¹⁵³ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C. Str. 17.

¹⁵⁴ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C. Str. 17.

8.3. Výdaje na pandemii Covid-19 za rok 2020 a 2021

Ze strany státu bylo nutné pomoc právnickým a fyzickým osobám, zajistit nákup zdravotnického materiálu, podpořit obyvatelstvo ve zmíněných programech a tím zajistit chod společnosti. V tabulce č. 25 jsou uvedeny nejdůležitější výdaje v souvislosti s pandemií Covid-19.

Tabulka 25 Výdaje na pandemii Covid-19 za rok 2020-2021.

Výdaje	mld. Kč
Ošetřovné pro zaměstnance.	13,6
Mimořádný příspěvek pro zaměstnance v karanténě/izolaci.	1,1
Mimořádná okamžitá pomoc v souvislosti s COVID-19.	0,1
Program Antivirus (A, A Plus, B).	49,5
Prominutí pojistného na sociální pojištění placené zaměstnavatelem (Antivirus C).	13,3
Navýšení pojistné kapacity a základního kapitálu EGAP (realizace programu COVID Plus).	5,5
Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a malé s.r.o.	28,2
Ošetřovné pro OSVČ.	3,2
Odpuštění minimálních záloh sociálního pojištění pro OSVČ.	7,4
Programy COVID MPO (Nájemné, Gastro, Covid 21, Nepokryté náklady).	53,3
Kompenzace obcím a krajům za výplatu kompenzačního bonusu a ke zmírnění poklesu jejich příjmů.	45,0
Uvolnění prostředků krajům z rezervy na řešení krizových stavů.	0,3
Ostatní (příspěvek do EU pro nákup vakcíny, vyšší náklady v sociálních službách, ...).	4,6
Zvýšení platby státu za státního pojištěnce.	70,9
Odměny pracovníkům ve zdravotnictví a v sociálních službách.	32,0
Nákup ochranných prostředků a jiné výdaje v souvislosti s COVID-19.	21,7
Prominutí DPH u respirátorů, vakcín a testů.	1,7
Celkem	351,4

Zdroj: vlastní zpracování.¹⁵⁵

¹⁵⁵ *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2022-01-06_Pokladni-plneni-statniho-rozpocetu-za-rok-2021_v02.pdf

8.4. Dopady pandemie Covid-19 na příjmy a výdaje SR za 1. čtvrtletí 2022

SR na rok 2022 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022. SR byl stanoven na příjmy ve výši 1 678,3 mld. Kč, výdaje ve výši 2 053,3 mld. Kč a schodek ve výši 357,6 mld. Kč.¹⁵⁶

Schodek SR byl na konci března 55,3 mld. Kč, oproti roku 2021 se jedná o snížení schodku o 66,1 mld. Kč ve stejném období. Výdaje spojené s pandemií Covid-19 klesly z důvodu skončení stavu pandemické pohotovosti.¹⁵⁷

Příjmy státního rozpočtu vzrostly na konci března o 16,5 mld. Kč. Nejvíce k tomu přispěly výnosy daňových příjmů včetně pojistného o 27,1 mld. Kč. Ve spotřebních daních (+4,3 mld. Kč) se začal promítat ekonomický růst i postupné zrušení vládních opatření zavedených k omezení šíření onemocnění COVID-19.¹⁵⁸

Výdaje státního rozpočtu klesly o 49,5 mld. Kč a z hlediska objemu běžných výdajů o 41,9 mld. Kč.¹⁵⁹ *Ten ovlivnily nižší výplaty protiepidemické pomoci a nerovnoměrné čerpání záloh zasílaných územním samosprávám na financování regionálního školství a sociálních služeb.*¹⁶⁰

¹⁵⁶ Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu na rok 2022.

¹⁵⁷ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>

¹⁵⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-4706547065>

¹⁵⁹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>

¹⁶⁰ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>

Praktická část

Na základě informací z teoretické části je zpracována praktická část pomocí vědeckých metod analýzy dat, SWOT analýzy a komparace. Praktická část je rozdělena podle stanovených cílů na 2 kapitoly.

Prvním cílem DP je zhodnotit efektivitu vládních opatření po dobu pandemie Covid-19. V teoretické části jsou uvedena jednotlivá vládní opatření v jednotlivých vlnách a počet nakažených v jednotlivých týdnech od března 2020 do května 2022. V praktické části je vyhodnocení jednotlivých vln pandemie na základě počtu nakažených v souvislosti s vydanými vládními opatřeními pomocí analýzy dat a SWOT analýzy.

Druhým stanoveným cílem DP je zhodnotit, jak obstála Česká republika v boji proti pandemii Covid-19 ve srovnání s okolními státy. V teoretické části jsou rozebrány okolní státy dle vydaných vládních opatření. V praktické části jsou jednotlivé státy porovnány na základě vědecké metody komparace.

9. Efektivita vládních opatření

V případě pandemie takového rozsahu je téměř nemožné neomezit společenský život a zároveň ochránit obyvatelstvo před důsledky pandemie. K omezení šíření onemocnění bylo nutné vydávat vládní opatření a dohlížet na jejich dodržování. Pandemie s sebou nesla mnohé problémy, ale i řešení, díky kterým docházelo ke zmírnění nebo alespoň udržení situace.

K tomu, aby byla vládní opatření vydaná během pandemie Covid-19 efektivní, bylo potřeba správně vyhodnotit danou situaci a nastavit taková opatření, která by zmírnila nebo zastavila šíření nemoci. Pandemie Covid-19 se šířila velmi rychle, protože nemocný byl nejvíce nakažlivý v inkubační době.

V 1. vlně se lidé báli onemocnění, a tak všichni dodržovali vydaná opatření. Ke konci 1. vlny všichni doufali, že je pandemie u konce a vrátí se běžný společenský život. Vláda po 1. vlně podcenila rizika a nebyla připravena na následující vlny, které byly mnohem silnější.

Podle výzkumu veřejného mínění byla srozumitelnost zavádění a rušení vládních opatření v 1. vlně 52 %, ve 2. vlně 44 % a ve 3. vlně klesla srozumitelnost na 35 %. Lidé spíše věděli, co aktuálně platí, než proč jsou daná opatření rušena a znovu zaváděna. Účinnost vládních opatření byla v 1. vlně hodnocena jako velmi účinná s hodnotou 86 %, ale s nástupem 2. vlny klesla hodnota na 48 % a ve 3. vlně dokonce na 32 %.¹⁶¹

9.1. 1. vlna pandemie Covid-19

Od poloviny března začal narůstat počet nakažených a vydaná opatření byla velmi striktní. Vládní opatření začala zpřísňovat na základě zhoršení epidemiologické situace. V době 1. vlny pandemie byla nejdůležitější opatření, která vedla ke zvládnutí 1. vlny:

- ochrana dýchacích cest ve vnitřních a venkovních prostorech;
- zákaz nebo omezení shromažďování lidí;
- omezení prodeje mimo potravin, drogerií, pohonných hmot;
- zákaz vycestování z ČR nebo vstupu do ČR;
- omezení pohybu osob.

Po vyhlášení NS začala vláda vydávat opatření, která zasahovala do běžného chodu společnosti. NS se prodlužoval až do doby, než počet nakažených klesl pod 500 ve sledovaném období. První vládní opatření běžné činnosti z části omezovala a některé dokonce přímo zakazovala. Během března byla vydána opatření, která se v průběhu měnila, a tak bylo těžké se orientovat v tom, jaká opatření aktuálně platí. Jednalo se například.

- **zákaz přítomnosti osob mladších 65 let v prodejnách s potravinami.** Jednání **18. 3. 2020** o čase 10:00 až 12:00, změna **19. 3. 2020** na čas mezi 7:00 až 9:00 a **23. 3. 2020** změna na čas 8:00 až 10:00. Tyto změny způsobily problémy, kdy se osoby mladší 65 let dožadovaly puštění do obchodů s potravinami v těchto časech. Osoby starší 65 let z počátku

¹⁶¹ *CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ* [online]. [cit. 01. 08. 2023]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/tiskove-zpravy/ostatni/ostatni-ruzne/5643-doba-covidova-vyzkumna-zprava>

využívaly nákupy ve stanovených časech, později však chodily během celého dne a tím riskovaly nakažení od ostatních osob.

- **Zákaz vstupu do stravovacích zařízení v čase mezi 20:00 a 06:00.** Opatření bylo vydáno **13. 3. 2020**, druhý den (**14. 3. 2020**) bylo zrušeno a tentýž den bylo vydáno opatření zakazující přítomnost veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Během jednoho dne nebylo možné prokázat, zda opatření vydané 13. 3. 2020 bylo účinné, či nikoliv.

Vládní opatření **zákaz vstupu veřejnosti do stravovacích zařízení**, bylo vydáno nejdříve dle krizového zákona jako KO, následně jako MO podle Zákona o ochraně veřejného zdraví, následně opět jako KO a poté jako MO. Celkem bylo opatření upraveno během 1. vlny 12x (od 13. 3. do 25. 5. 2020).¹⁶² Opatření bylo vydáno na několik dní a několikrát prodlužováno, např. ve dnech **13. – 14. 3. 2020, 14. – 24. 3. 2020, 24. – 27. 3. 2020**, viz kapitola 4.1. Opatření mělo účinnost s časovým rozpětím a to od 6:00 do 6:00 (pouze do dubna 2020, poté byla účinnost od 0:00 do 0:00). Vydávání opatření na tak krátkou dobu a pokaždé podle jiného zákona bylo nepřehledné. Mimo jiné velmi komplikovalo řešení otázky nároku na náhradu škody.¹⁶³

Vládní opatření **zákaz přítomnosti žáků a studentů základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol ve výuce** bylo vydáno nejdříve podle Zákona o ochraně veřejného zdraví jako MO (11. – 12. 3. 2020), následně podle krizového zákona jako KO (12. – 20. 4. 2020), poté opět jako MO (20. – 23. 4. 2020), poté jako KO (24. 4. – 17. 5. 2020) a po skončení NS jako MO (od 18. 5. 2020).¹⁶⁴

Často rušená či měněná opatření, která byla následně vydávána dle jiného zákona, vedla k vlně kritiky a nesouhlasu. Jak již bylo uvedeno, nastal problém ohledně nároku na náhradu škody. Dle krizového zákona se může osoba, které vznikla v důsledku aplikace krizového opatření újma, domáhat náhrady škody. Dle Zákona o ochraně veřejného zdraví náklady vynaložené na plnění povinnosti nese

¹⁶² KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.135-136.

¹⁶³ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.136-137.

¹⁶⁴ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.136-137.

osoba, které je povinnost uložena. Eventuální náhrada mohla být řešena dle Zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nebo dle Občanského zákoníku.¹⁶⁵

Od 1. července bylo zrušeno vládní opatření o ochraně dýchacích cest ve vnitřních prostorech. Právě během prázdnin byl nárůst nakažených měsíčně větší než kterýkoliv jiný měsíc od začátku pandemie. Důvodem zhoršení situace během letních prázdnin byla nedostatečná ochrana před šířením onemocnění Covid-19, zejména cestováním obyvatel do zahraničí, shlukování lidí na společenských a kulturních akcích. NS byl zrušen, většina opatření již nebyla prodloužena a společenský život obyvatelstva se začal vracet do normálního stavu.

První vlna pandemie byla zvládnuta dobře. Některá rozhodnutí však neměla být rušena (viz ochrana dýchacích cest) a vláda se měla lépe připravit na případnou další vlnu. Měl být aktualizován pandemický plán, nakoupeny hygienické pomůcky (roušky, respirátory, dezinfekce, rukavice, aj.) a měla být stanovena jednoznačná pravidla vydávání vládních opatření v případě následujících vln.

¹⁶⁵ KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8. Str.145-146, 230.

9.2. 2. vlna pandemie Covid-19

Na konci 1. vlny začal počet nakažených narůstat. Další vlna pandemie dorazila do ČR v září 2020 a skončila na konci prosince 2020, kdy přešla do 3. vlny. Na začátku 2. vlny byl nárůst počtu nakažených v řádu tisíců nakažených a od poloviny září již v řádu desetitisíců nakažených za týden. Počet nakažených v září se pohyboval pod 20 000 za týden. Největší denní nárůst byl 3 128 nakažených a jednalo se o nejvyšší počet od začátku pandemie.

V září byla vydávána jen nezbytná opatření, např. omezení počtu osob na hromadných akcích a povinná ochrana dýchacích cest ve vnitřních prostorech. Po vyhlášení NS 5. 10. 2020, který trval až do 11. 4. 2021, začala vláda zpřísnovat opatření podobně jako v 1. vlně, ale rychleji a s větším důrazem.

Čím více narůstal počet nakažených, tím více se zpříšňovala opatření. Velmi rychle byl omezen společenský život ve večerních hodinách (zákaz přítomnosti osob ve stravovacích zařízeních, v čase mezi 20:00 a 06:00) až došlo k úplnému zákazu vycházení. Opatření byla vydávána na pár dnů, týdnů nebo na dobu vyhlášení NS.

Největší nárůst počtu nakažených byl v říjnu. Situace se začala zlepšovat v listopadu a od poloviny prosince se opět počet nakažených zvyšoval. Opatření byla po celou dobu 2. vlny stejná, jen se měnily podmínky a počty obyvatel na veřejně přístupných místech.

Týdenní nárůst počtu nakažených se zvyšoval a na konci 2. vlny přesahoval 84 000 nakažených za týden. Ihned po vyhlášení NS se začala vydávat série opatření. Tato opatření se však zpříšňovala dříve, než bylo zřejmé, zda jsou efektivní a přispívají ke zmírnění šíření pandemie. Např.:

- **Zákaz hromadných akcí ve vnitřních prostorech** nad 10 osob, ve venkovních nad 20 osob – vydáno od **5. 10. do 18. 10. 2020**. Zpřísnění **12. 10. – 25. 10. 2020** do 10 osob ve vnitřních prostorech, další zpřísnění **14. 10. – 3. 11. 2020** ve vnitřních prostorech do 6 osob. Mezi dny 5. 10. – 12. 10. byl počet nakažených 31 615, po zpřísnění 12. 10. – 14. 10. byl počet nakažených 22 208. Počet nakažených byl stále vyšší a opatření, vydávaná na 13 a více dní byla měněna po pár dnech, aniž by byly zřejmé jejich dopady.

- Vládní opatření **zákaz přítomnosti žáků a studentů na základních, středních, vyšších odborných a vysokých školách ve výuce** bylo v listopadu 2020 prodlouženo celkem 6x. Na konci listopadu bylo opatření 3x krátce za sebou prodlouženo a to 23. - 24. 11, 25. 11–29. 11 a 30. 11 – 12.12.2020. I přesto, že byla uzákoněna distanční výuka, vyskytovaly se mnohé problémy. Někteří žáci nemohli být přítomni na online výuce, protože měli problémy s internetovým připojením a nedostatkem koncových zařízení v domácnostech.
- **Zákaz volného pohybu na území ČR** ve vymezených časech byl prodlužován stejně často jako jiná vládní opatření. Toto opatření bylo často měněno a lidé se nemohli pohybovat po území ČR až na výjimky (cesty do zaměstnání, neodkladné cesty k lékaři, nezbytné nákupy...). Vládní opatření bylo účinné od konce října 2020 a jeho účinnost se nezměnila ani během 3. vlny pandemie. Opatření zahrnovalo i zákaz cestování mezi okresy až na výjimky (nezbytná návštěva rodinných příslušníků, cesta do zaměstnání). Bohužel si lidé našli způsob, jak opatření obejít. I přes hlídání hranic okresů, nebylo možné prověřovat, zda čestné prohlášení či důvod cestování mezi okresy je pravdivý.

NS během 2. vlny, která trvala 4 měsíce byl prodlužován celkem 5x (poprvé vyhlášen ve 2. vlně 5. 10. 2020). NS může být vyhlášen až na 30 dnů (často byl vyhlášen na 2-3 týdny a poté prodlužován). Časté prodlužování vládních opatření a NS vyvolávalo v lidech nejistotu a nedůvěru.

Veškerá vydaná opatření měla zmírnit šíření pandemie, ale podle počtu nakažených tomu bylo naopak. Velmi k tomu přispělo, že lidé nebyli ochotni respektovat daná opatření a porušovali je. K častým změnám a prodlužování opatření docházelo z důvodu zhoršení epidemiologické situace. Jedním z preventivních opatření, které mohlo zmírnit šíření, bylo dodržování hygienických pravidel a ochrana dýchacích cest. Ve 2. vlně byly roušky, dezinfekce a rukavice dostupnější než v 1. vlně, ale s narůstajícím počtem nakažených byla potřeba dezinfekčních a ochranných prostředků stále větší.

9.3. 3. vlna pandemie Covid-19

Do 3. vlny pandemie se vstoupilo s největším týdenním nárůstem nakažených, který činil 105 118. Vládní opatření nejvíce zasahující do běžného chodu společnosti byla:

- zákaz maloobchodního prodeje s výjimkami (prodej potravin, čerpací stanice, drogerií, lékáren, textilní galanterie);
- zákaz volného pohybu;
- zákaz přítomnosti veřejnosti ve stravovacích zařízeních;
- zákaz přítomnosti žáků a studentů na základních, středních, vyšších odborných a vysokých školách;
- zákaz vstupu do vnitřních prostor bez ochrany dýchacích cest.

Všechna výše uvedená vládní opatření byla několikrát prodlužována, např.: 11. 1. – 22. 1. 2021, 19. 1. – 22. 1. 2021, 23. 1. – 14.2. 2021, 30. 1. – 14. 2. 2021, 15. 2. – 28. 2. 2021. NS mohl být vyhlášen na dobu 30 dnů a dále prodlužován, stačilo by tedy vždy při prodloužení NS prodloužit i vládní opatření. V případě zlepšení epidemiologické situace mohla být vládní opatření zmírněna či zrušena.

Na jaře 2021 začalo povinné testování zaměstnanců. Nejprve bylo nařízeno testovat firmy a organizace s více než 250 zaměstnanci, později s více než 50 zaměstnanci, a nakonec i malé firmy a osoby samostatně výdělečně činné. Testování zaměstnanců probíhalo alespoň 1x týdně. O měsíc později se začalo s testováním žáků a studentů, kterým byla povolena prezenční výuka. Bylo stanoveno 1 – 2x týdně. Mělo zamezit šíření onemocnění v kolektivech a umožnit rozvolnění opatření souvisejících z přítomnosti žáků a studentů ve školách.

Ke konci 3. vlny pandemie se začalo s omezováním vstupu neočkovaných osob do veřejných prostor. Z počátečního strachu z nemoci, kvůli kterému se lidé nechali očkovat, vznikl strach ze sociální izolace. To byl další důvod, který přesvědčil lidi nechat se očkovat. Strach z podání vakcíny, která byla dostupná po necelém roce od začátku pandemie byl v každém z nás, avšak strach z důsledků nemoci či nemožnosti společenského života byl větší.

Ve 3. vlně pandemie byla podobná opatření jako ve 2. vlně. Počty nakažených se pohybovaly v řádu desetitisíců týdně až do konce dubna 2021. Od května 2021 se začalo rozvolňovat a více se soustředit na proočkovanost obyvatelstva. Týdenní nárůst počtu nakažených byl v řádu tisíců a vypadalo to, že počátkem letního období bude Covid-19 opět na ústupu. Oproti 1. vlně, kdy ochrana dýchacích cest skončila na začátku letních prázdnin 2020, ke konci 3. vlny zůstávala ochrana dýchacích cest ve vnitřních prostorech i přes snížení počtu nakažených za týden pod 2000.

Jediným účinným řešením na zvládnutí pandemie bylo očkování, ochrana dýchacích cest, dodržování bezpečné vzdálenosti a dodržování hygienických pravidel. I přes výrazné zlepšení počtu nakažených v červnu 2021 se během letních prázdnin začala situace zhoršovat. A to na základě cestování, shlukování lidí na veřejných místech a nízké ochrany dýchacích cest v letních měsících (stejně jako na konci 1. vlny).

9.4. 4. vlna pandemie Covid-19

Od začátku pandemie byla nejhorší vlnou v počtu nakažených, ale nejmírnější ve vydaných vládních opatřeních. Oproti předchozím třem vlnám, byla vládní opatření 4. vlny cílena na neočkované osoby, které byly omezeny v mnoha společenských sférách. Se začátkem podzimních měsíců došlo k nárůstu počtu nakažených. Bylo nutné vyhlásit NS na dobu 30 dnů.

Cílem bylo, aby onemocnění Covid-19 bylo bráno jako běžná nemoc bez nutnosti zavádění vládních opatření. Aby bylo tohoto cíle dosaženo, bylo potřeba, aby bylo naočkováno co největší množství osob a klesl počet úmrtí a hospitalizovaných osob.

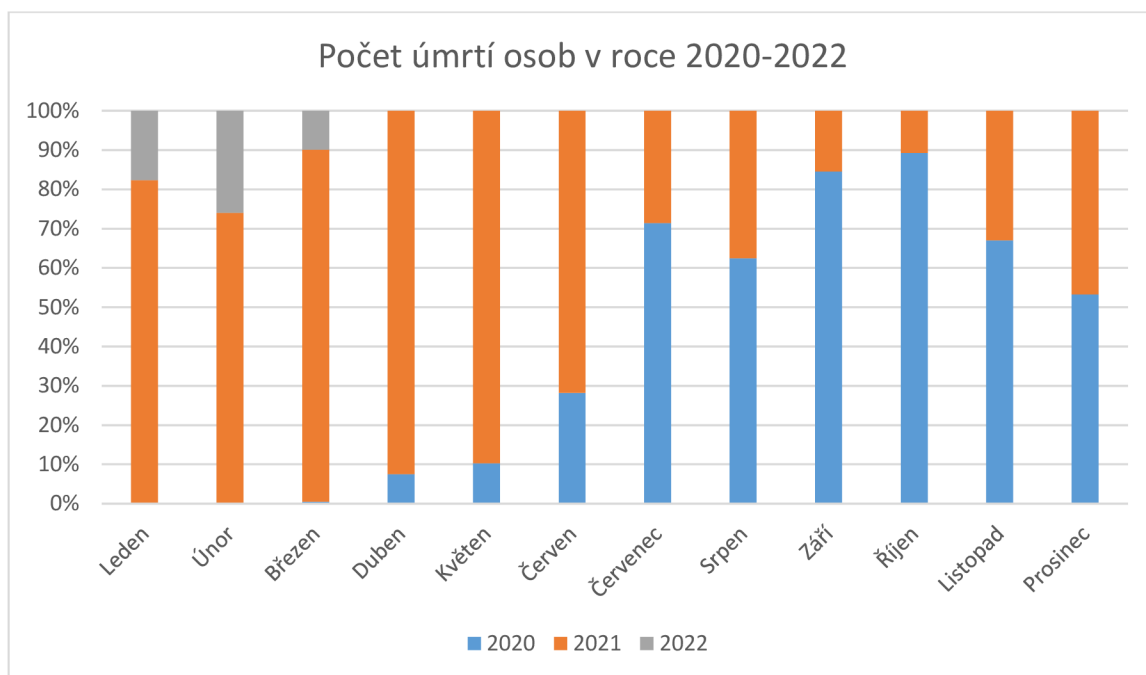
Zatímco počet nakažených vzrůstal, počet úmrtí klesal oproti roku 2020/2021. Pandemie Covid-19 trvala 2 roky, a proto je možné srovnat počet úmrtí v jednotlivých měsících po dobu 2 let. Onemocnění Covid-19 se nejvíce projevovalo v podzimních a zimních měsících, a tak je možné srovnat roční období v jednotlivých letech.

V grafu č. 1 je komparace počtu úmrtí v jednotlivých měsících. V 1. vlně (březen–srpen 2020) byl počet úmrtí v řádu desítek, kromě dubna 2020. Od 2. vlny (září – prosinec 2020) byl počet úmrtí v řádu tisíců a začal klesat v jarních měsících 3. vlny (leden – srpen 2021), kdy byl počet srovnatelný s 1. vlnou.

Ve 4. vlně (září 2021 – květen 2022) se nakazilo 2 501 281 osob, oproti tomu byl počet nakažených ve stejném období o rok dříve 1 658 665.¹⁶⁶ Počet úmrtí ve 4. vlně (k 23. 1. 2022) byl 8 910, oproti tomu počet úmrtí ve stejném období o rok dříve byl 26 248. Z uvedených dat je zřejmé, že očkování na onemocnění Covid-19 bylo účinné. I proto došlo k ukončení stavu pandemické pohotovosti a běžný chod společnosti se vrátil do normálního stavu před pandemií.

¹⁶⁶ *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Graf 1 Počet úmrtí v souvislosti s onemocněním Covid-19.

Zdroj: vlastní zpracování.¹⁶⁷

I přes vysoký počet nakažených osob ve 4. vlně se opatření rozvolňovala. Očkování snížilo počet případů s těžkým průběhem, který vedl k častějšímu úmrtí osob. I přes obavy z očkovací látky, která byla vyvinuta velmi rychle a její dopady nebylo možné prostudovat během tak krátké doby, bylo očkování jediným východiskem z epidemiologické situace.

¹⁶⁷ NOVINKY.CZ [online]. [cit. 10. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/koronavirus-umrti-zpusobene-koronavirem-v-cr-40317838>

9.5. SWOT analýza

Při využívání SWOT analýzy je potřeba analyzovat podrobně podstatné faktory s respektováním časových, věcných, materiálních i technologických nákladů, které jsou s analýzou spojeny. SWOT analýza se soustředí na neomezené množství faktorů interního a externího prostředí. Zaměřuje se na dvojnásobnou dvoudimenzionální klasifikaci prostředí.¹⁶⁸

Klasifikace prostředí je rozdělena na:

- vnější,
- vnitřní,
- pozitivně se vyvíjející (příležitosti v externím prostředí, silné stránky v interním prostředí),
- negativně se vyvíjející (hrozby v externím prostředí, slabé stránky v interním prostředí).¹⁶⁹

I přes snahu mít pandemii Covid-19 pod kontrolou, došlo k situacím, kdy vydaná opatření nebyla efektivní. Pandemie se zhoršovala v podzimních a zimních měsících, kdy se respirační onemocnění šíří nejrychleji.

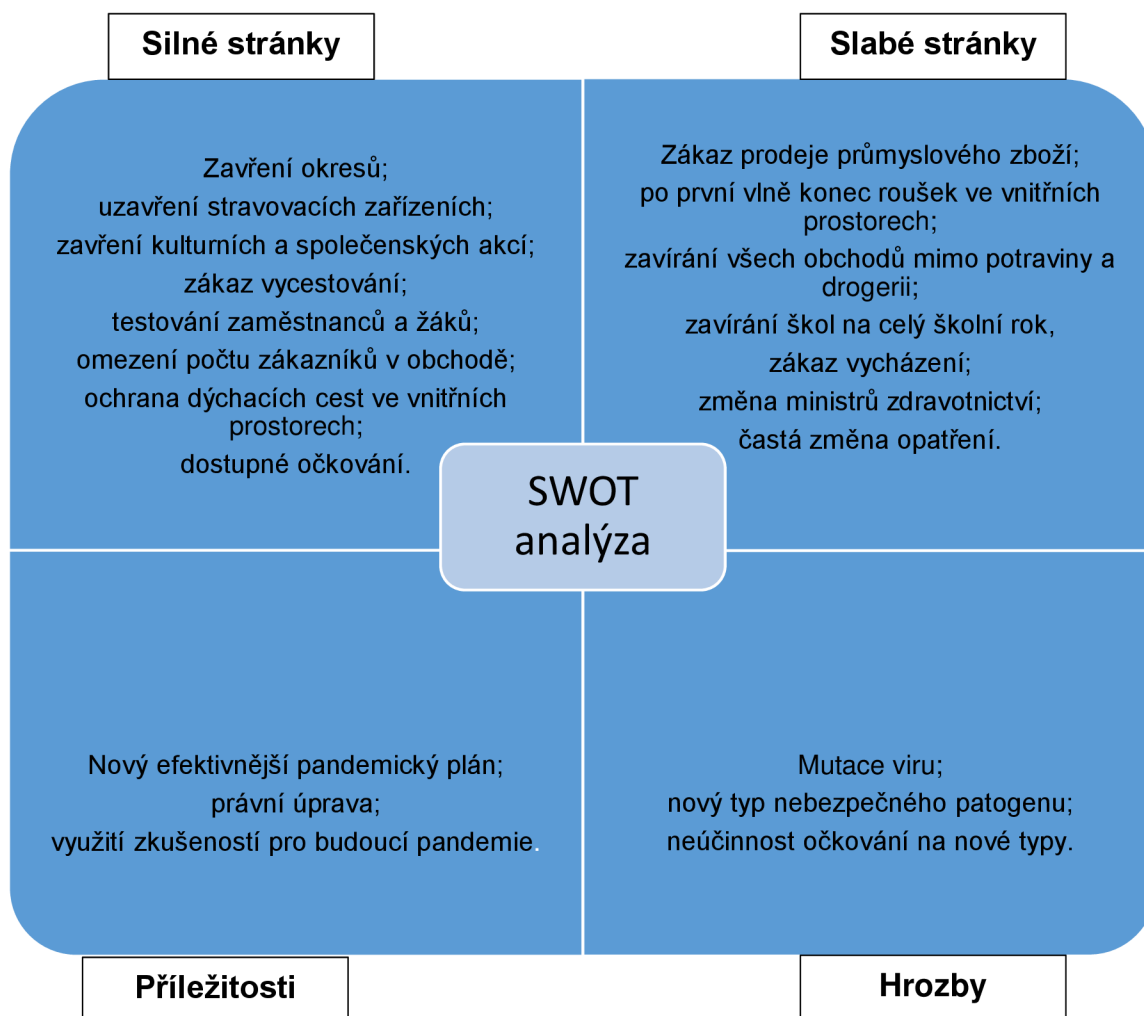
Po každé mimořádné události (dále jen MU) je nutné zhodnotit, jak byla MU zvládnuta, zda byly správně nastavené systémy, postupy a plány. V případě, že příprava na MU byla nedostatečná, zaměřit se na problémy, které se během MU vyskytovaly.

SWOT analýza onemocnění Covid-19, která je uvedena v obrázku č. 3 vyzdvihuje silné a slabé stránky reakcí na pandemii, hrozby a příležitosti pro budoucí pandemii. Za téměř dva roky, kdy byla pandemie součástí každodenního života všech obyvatel ČR je možné zhodnotit efektivitu vydaných opatření a jejich účinnost na zmírnění následků. Pomocí SWOT analýzy jsou zhodnocena vydaná opatření (silné a slabé stránky), příležitosti (možnosti zlepšení pro budoucí pandemii) a hrozby, které mohou v budoucnu nastat.

¹⁶⁸ BLAŠKOVÁ M. *Strategický management: Metody strategické analýzy*. Policejní akademie ČR v Praze: Studijní materiál.

¹⁶⁹ BLAŠKOVÁ M. *Strategický management: Metody strategické analýzy*. Policejní akademie ČR v Praze: Studijní materiál.

Obrázek 3 SWOT analýza pandemie Covid-19.

Zdroj: vlastní zpracování.

Silné stránky:

- **zavření okresů** (omezení kontaktu mezi lidmi),
- **uzavření stravovacích zařízení** (omezení kontaktu mezi lidmi a shromažďování lidí v uzavřených místnostech),
- **zavření kulturních a společenských akcí** (omezení kontaktu mezi lidmi a shromažďování lidí v uzavřených místnostech),
- **testování zaměstnanců a žáků** (včasné izolování nakažených osob),
- **omezení počtu zákazníků v obchodě** (omezení kontaktu mezi lidmi),
- **ochrana dýchacích cest ve vnitřních prostorech** (zamezení šíření onemocnění),
- **dostupné očkování** (mírnější průběh onemocnění a nezatížení systému).

Slabé stránky:

- **zákaz prodeje průmyslového zboží** (uzavřeny obchody s průmyslovým zbožím, ale v obchodech s potravinami se po krátkém zákazu i toto zboží prodávalo);
- **po první vlně konec roušek ve vnitřních prostorech** (snadnější přenos viru v uzavřených prostorech);
- **uzavření všech obchodů mimo potraviny, drogerii a čerpací stanice** (v obchodech s potravinami bylo větší potenciální riziko přenosu viru);
- **uzavření škol na celý školní rok** (dlouhodobá zbytečná sociální socializace dětí a zbytečné komplikace předávání informací);
- **zákaz vycházení osob** (při uzavření veškerých služeb a zařízení bylo opatření neefektivní);
- **změna ministrů zdravotnictví** (změna měla vliv na vydaná opatření, jelikož každý ministr měl jiný postoj na zvládnutí pandemie Covid-19);
- **časté změny vládních opatření** (časté změny a prodlužování opatření v lidech vzbuzovalo nedůvěru ve zvládnutí pandemie).

Příležitosti

- **nový a efektivnější pandemický plán** (pro následující pandemie s přehledem jednotlivých opatření a jejich vydávání se stanovenou stupnicí);
- **právní úprava** (dle jakého zákona se bude postupovat v případě budoucích pandemií);
- **využití zkušeností pro budoucí pandemie** (pozitivní i negativní stránky pandemie zhodnotit a navrhnout řešení do budoucna).

Hrozby

- **mutace viru** (každý vir může zmutovat a mít mnohem silnější průběh než původní vir);
- **nový typ nebezpečného patogenu** (jiný typ viru, který může být nebezpečnější než pandemie Covid-19);
- **neúčinnost očkování na nové typy** (neúčinnost očkování na nové mutace Covid-19).

Ve SWOT analýze jsou uvedena mezi silnými stránkami vládní opatření, která byla efektivní v zamezení kontaktu mezi lidmi, izolací nakažených a povinností ochrany dýchacích cest. Uvedená opatření byla striktní a dodržováním těchto opatření bylo zabráněno rychlejšímu šíření onemocnění. V podzimních a zimních měsících, kdy docházelo k nárůstu respiračních onemocnění, byl přenos snadnější a hlavním cílem bylo udržet situaci tak, aby nedocházelo k velkým ztrátám na životech, zdraví a přeplnění nemocničních lůžek.

Mezi slabými stránkami jsou uvedena opatření, která nebyla příliš efektivní a měla spíše negativní dopady. Např. obchody s potravinami byly otevřeny po celou dobu pandemie, ale menší obchody s průmyslovým zbožím byly uzavřeny. V obchodech s potravinami se lidé shlukovali a k přenosu onemocnění mohlo docházet snadněji, než kdyby byl v malých obchodech stanovený počet osob. I přesto, že v silných stránkách SWOT analýzy je uvedeno jako efektivní opatření omezení množství zákazníků v obchodě, bylo zde riziko přenosu onemocnění v případě, že lidé nedodržovali bezpečnou vzdálenost mezi sebou. Proto bylo uzavření menších obchodů zařazeno do slabých stránek, protože bylo neefektivní vůči otevřeným obchodům s potravinami. V menších obchodech mohl být stanovený počet zákazníků na m² jako u větších obchodů a dodržování opatření mohlo být snadněji kontrolovatelné z důvodu menší plochy.

I přes to, že pandemie Covid-19 již není aktuální hrozbou, je potřeba se připravit na budoucí pandemie, aby nedocházelo k podobným situacím jako u onemocnění Covid-19, kdy se běžný chod společnosti zastavil na několik měsíců. Počet nakaženým onemocněním Covid-19 je v současné situaci zanedbatelný, ale stále je riziko jeho mutací, na které nemusí být účinná vakcína. Hrozbou je i nový vir, který může být mnohem silnější než onemocnění Covid-19 a proto je nutné se na tyto hrozby připravit.

Ze zkušeností pandemie Covid-19 je nutné se poučit a zvážit možnosti aktualizování např. pandemického plánu, typového plánu epidemie či jiných dokumentů související s přípravou na epidemie/pandemie. Od začátku pandemie se řešila otázka, dle jakého zákona budou vydávána vládní opatření. Po roce trvající pandemie vstoupil v účinnost pandemický plán, který umožňoval vydávat vládní opatření bez nutnosti vyhlášení NS. Aby již nedocházelo k situacím, kdy se měnila opatření dle právní úpravy, která k tomu byla vhodná, je příležitostí pro budoucí pandemie vyřešit otázku právní úpravy.

S pandemií takového rozsahu se ČR setkala poprvé. Vládní opatření byla vydávána dle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo dle krizového zákona, které však byly nedostačující na řešení takové MU. Nová právní úprava nebo bezpečnostní dokumentace by měla obsahovat přehled a pravidla vydávání opatření, vyřešit otázku náhrady škody a obsahovat účinné nástroje na řešení krizových situací a při dlouhodobém trvání rizika onemocnění možnosti fungování běžného společenského života (obchody, školství, pohyb a pobyt osob).

10. Komparace s okolními státy

Okolní státy se snažily zamezit šíření onemocnění Covid-19 podobnými opatřeními, jaká byla zavedena i v ČR. Rozdíl byl v čase a rozsahu vydaných opatření. Po zpřístupnění dostatečného množství očkovacích dávek se státy zaměřily na co největší proočkovanost obyvatelstva, aby zamezily těžkému průběhu onemocnění a přetížení nemocniční kapacity lůžek. Komparace států je uvedena chronologicky.

Omezení na hranicích na začátku pandemie Covid-19:

- **Německo** neuzavřelo hranice, ale omezilo přeshraniční cestování.
- **Rakousko** zavedlo kontroly na hranicích a 14denní karanténu po návratu.
- **Česká republika** zakázala od 12. 3. 2020 vstup cizinců z rizikových oblastí a vycestování občanů ČR do rizikových oblastí.
- **Polsko** uzavřelo hranice pro cizince 15. 3. 2020 a obyvatelstvo Polska muselo podstoupit domácí karanténu po návratu.
- **Slovensko** zavedlo kontroly na letištích na konci února 2020. Od 13. 3. 2020 byly uzavřeny hranice a obyvatelé Slovenska museli po návratu podstoupit domácí karanténu.

Jedním z prvotních pokusů k zamezení šíření onemocnění Covid-19 ze strany států bylo zavedení kontrol na hranicích a omezení nebo uzavření hraničních přechodů. Cílem států bylo osoby, které cestovaly z rizikových zón preventivně oddělit od zdravých osob a nařídít jim domácí karanténu.

Pandemie takového rozsahu neměla v moderní době precedent, a tak bylo nutné hledat řešení, jak zamezit šíření onemocnění Covid-19 a zároveň neporušovat ústavní zákony. Prvotní pokusy států zamezit šíření onemocnění selhaly.

Každý stát se řídil svými zákony (nebo speciálně vydanými zákony na onemocnění Covid-19) a dle nich vydával opatření k zamezení šíření onemocnění. Lockdown byl vyhlášen v 1. vlně pandemie s rozdílem několika dnů. Bezpečná vzdálenost osob se v některých státech lišila, ale účel byl stejný, a to zamezit přenosu onemocnění. Kromě Polska, které přijalo na začátku pandemie speciální zákon, byl v ostatních státech v průběhu pandemie zaveden systém, podle kterého se vydávala opatření. V tabulce č. 26 jsou uvedeny první pozitivní případy, lockdown v 1. vlně pandemie, systémy k řešení pandemie a bezpečná vzdálenost osob v jednotlivých státech. Dle těchto údajů lze konstatovat, že pandemie Covid-19 měla podobný průběh všech zmíněných státech.

Tabulka 26 Komparace s okolními státy.

	Německo	Rakousko	ČR	Polsko	Slovensko
1. pozitivní případy	27. 1. 2020	25. 2. 2020	1. 3. 2020	4. 3. 2020	6. 3. 2020
Lockdown v 1.vlně od	16. 3. 2020	16. 3. 2020	13. 3. 2020	24. 3. 2020	16. 3. 2020
Bezpečná vzdálenost	1,5 m	1 m	2 m	5 m	2 m
Systém k řešení pandemie	Semafor	CoV-Ampel	PES	speciální zákon	Covid Automat

Zdroj: vlastní zpracování.

V tabulce č. 27 jsou uvedena nejdůležitější opatření vydaná v 1. vlně pandemie. Veškerá uvedená opatření byla platná ve všech státech s rozdílem několika dnů. Při vydávání opatření se přihlíželo na to, jaká opatření vydávaly okolní státy a jak byla daná opatření u jiných států účinná. K rozvolňování opatření docházelo na základě epidemiologické situace v jednotlivých státech. Situace začala být příznivá začátkem jarních měsíců, a tak začalo postupné rozvolňování.

Vydaná opatření omezovala běžný chod společnosti ve všech zmíněných státech, ale díky tomu byla pandemie Covid-19 pod kontrolou a nedocházelo k velkému nárůstu nakažených.

Tabulka 27 Opatření a rozvolňování v 1. vlně pandemie v jednotlivých státech.

	Německo	Rakousko	ČR	Polsko	Slovensko
Uzavření škol	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Uzavření stravovacích zařízení	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Uzavření obchodů	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Zákaz vycházení	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Ochrana dýchacích cest	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Rozvolnění	20. 4. 2020	14. 4. 2020	18. 5. 2020	20. 4. 2020	22. 4. 2020

Zdroj: vlastní zpracování.

Vydaná opatření ve 2. a 3. vlně pandemie

V ČR a v okolních státech se začala situace na podzim 2020 zhoršovat. Státy musely opět přistoupit k vydávání opatření, aby zamezily šíření onemocnění Covid-19 a přetížení zdravotnických zařízení. Opatření byla podobná jako v 1. vlně pandemie, ale počet nakažených se razantně zvýšil. U všech okolních států, včetně ČR byl zaveden lockdown, který omezil běžný chod společnosti. Lidé museli dodržovat vydaná opatření a omezit se ve společenském životě. S příchodem jarních a letních měsíců se situace začala zlepšovat.

Hlavní prioritou všech států bylo očkování. Od konce prosince 2020 byly dostupné první dávky vakcíny. Začalo se očkovat dle priorit, viz kap. 6. Podobným způsobem postupovaly i okolní státy.

Německo

Od 28. 10. 2020 lockdown light – omezení veřejného života a sociálních kontaktů.

Od 13. 12. 2020 do 25. 1. 2021 lockdown hard – úplné omezení veřejného života.

Od 22. 2. 2021 rozvolňování opatření na regionální úrovni.

Rakousko

Od 16. 11. 2020 do 6. 12. 2020 lockdown – stejná opatření jako v 1. vlně.

Od 26. 12. 2020 do 24. 1. 2020 (následně prodloužen o 2 týdny) přísná karanténa neboli lockdown – veškeré obchody a služby uzavřeny (kromě potravin, drogerie, lékáren), přísný zákaz vycházení (s výjimkami cest do zaměstnání a cest k zajištění základních životních potřeb).

Česká republika

Od 5. 10. 2020 byl vyhlášen NS a prodlužován do 11. 4. 2020.

Od 27. 1. 2021 byl vyhlášen stav pandemické pohotovosti.

Zaveden protiepidemický systém (PES), dle kterého byla na základě počtu nakažených byla vydávána opatření v jednotlivých okresech nebo na celostátní úrovni.

Polsko

Od 24. 10. 2020 se začal omezovat běžný chod společnosti.

Lockdown byl poprvé ve 2. vlně vyhlášen až na konci prosince 2020, na dobu tří týdnů.

Od 20. 3. 2021 do 9. 5. 2021 byl znovu vyhlášen lockdown.

Slovensko

Od 1. 10. 2020 byl vyhlášen NS a opatření byla vydávána dle Covid automatu.

Vydaná opatření ve 4. vlně pandemie

Na podzim 2021 se situace zhoršila ve všech zmíněných státech i přesto, že byla proočkovaná velká část obyvatelstva jednotlivých států. Pro neočkované osoby byla vydávána opatření omezující nebo zakazující vstupu do některých míst a služeb. Kromě Polska byla v každém státě vydána různá opatření, která byla cílena převážně na neočkované obyvatelstvo.

Téměř dva roky byla vydávána opatření na zamezení šíření onemocnění Covid-19 a jediným východiskem z dané situace bylo očkování. Nejpřísnější opatření byla vydávána v Rakousku, a to i přes vysoký počet proočkovanosti obyvatelstva. Nejméně na neočkované obyvatelstvo apelovalo Polsko. Různé

kampaně a spoty měly přesvědčit obyvatelstvo, aby se nechalo očkovat, ale bez jakéhokoliv nátlaku ze strany vydaných opatření.

Německo

Do barů, restaurací, hotelů, kaváren, divadel, kin byl povolen vstup pouze s negativním výsledkem testu, potvrzením o očkování nebo potvrzením o prodělání nemoci. Vydaná opatření byla cílena na neočkované obyvatelstvo. Opatření se řídila dle semaforu, viz kap. 7.1.

Rakousko

Na podzim 2021 by vyhlášen lockdown pro neočkované osoby, které mohly vycházet ze svých domovů pouze v případě cest do zaměstnání, cest do zdravotnických zařízení a na zajištění základních životních potřeb. Lockdown se týkal 2 milionů osob. Byl předložen návrh zákona o povinném očkování, který nakonec neprošel.

Česká republika

Do restaurací, barů, hotelů a služeb mohly vstoupit osoby jen s negativním výsledkem testu, potvrzením o prodělání onemocnění nebo potvrzením o dokončeném očkování. Tím byl neočkovaným zamezeno vstup do výše uvedených míst. Cílem bylo zvýšit proočkovanost obyvatelstva.

Polsko

I přes vysoký počet nakažených na podzim 2021, platila omezení vstupu pouze do muzeí, galerií a kin. Ochrana dýchacích cest platila i nadále. Ke zpřísnování opatření již nedocházelo. Dle vlády by opatření působila kontraproduktivně. Hlavním cílem bylo očkování, ale bez jakéhokoliv nátlaku na neočkované obyvatelstvo.

Slovensko

Na podzim 2021 byl vyhlášen lockdown. Do zaměstnání mohli zaměstnanci jen s negativním výsledkem testu, potvrzením o prodělání nemoci nebo potvrzením o dokončeném očkování. Hlavním cílem bylo motivovat obyvatelstvo k očkování.

V tabulce č. 28 je uvedena komparace jednotlivých států v procentech dle počtu úmrtnosti, proočkovanosti a nakažených osob. Data jsou vypočtena z výše uvedených údajů. U procent výpočtu nakažených je vycházeno z počtu nakažených během pandemie a počtu obyvatel v daném státě. Není zde zohledněna reinfekce.¹⁷⁰

Nejvyšší úmrtnost byla v ČR a nejnižší v Německu. V počtu úmrtí a proočkovanosti na tom bylo o mnohem lépe Rakousko a Německo oproti ostatním státům. Ve vydaných opatřeních byly tyto státy velmi striktní a na proočkovanost obyvatelstva kladly velký důraz. V počtu úmrtí byla ČR a Slovensko na stejné úrovni, ale lišili se v počtu nakažených. Naopak Polsko bylo přesně v polovině mezi nejvyšším a nejnižším počtem úmrtí.

Nejvyšší proočkovanost byla v Německu, Rakousku a nejnižší na Slovensku, které bylo na podzim 2021 nejhorší na světě v počtu nakažených na milion obyvatel. ČR a Polsko dosahovalo podobných procent proočkovanosti.

Velmi zajímavý je počet nakažených v Polsku. Tvoří pouze 17,2 % obyvatelstva. Opatření v Polsku byla vydávána později než v jiných státech, např. ochrana dýchacích cest byla vydána poprvé až 16. 4. 2020, tedy 6 týdnů po prvním pozitivním případě.

V počtu nakažených na tom bylo nejhůře Rakousko, ale zároveň mělo 2. nejnižší úmrtnost a 2. největší proočkovanost obyvatelstva ze zmíněných států. I přes to, že byla vydávána velmi striktní opatření, nepodařilo se situaci dostat pod kontrolu. Ke zlepšení situace došlo v jarních a letních měsících, stejně jako u ostatních států.

Tabulka 28 Srovnání úmrtnosti, proočkovanosti a nakažených s okolními státy.

	Německo	Rakousko	ČR	Polsko	Slovensko
Úmrtnost	0,21 %	0,25 %	0,40 %	0,31 %	0,38 %
Proočkovanost	76,5 %	75 %	65,6 %	60 %	50,7 %
Nakažení	46,3 %	68,3 %	44,2 %	17,2 %	33,9 %

Zdroj: vlastní zpracování.

¹⁷⁰ Po vyléčení z onemocnění Covid-19 se osoba znova nakazila.

Z výše uvedených rozborů a dat je zřejmé, že jednotlivé státy postupovaly v řešení pandemie Covid-19 podobně. Pandemie Covid-19 se na konci zimních měsíců 2022 stala pro všechny státy běžnou nemocí (obdobně jako chřipka) a běžný chod společnosti se vrátil do normálního stavu před pandemií.

Shrnutí praktické části

V práci jsou uvedeny nejdůležitější informace související se stanovenými cíli a výzkumnými předpoklady na základě, kterých je možné zhodnotit zvládnutí pandemie Covid-19. Cíle jsou zhodnocené v jednotlivých kapitolách praktické části. Z informací uvedených v teoretické a praktické části lze verifikovat nebo falzifikovat výzkumné předpoklady DP.

První výzkumný předpoklad DP je, že vzhledem k míře proočkovanosti české populace vakcínou proti Covid-19 lze předpokládat, že ČR bude zvládat regulovat počty nemocných bez nutnosti zavést plošná omezení s dopady v ekonomické oblasti.

V teoretické části jsou rozebrány nejdůležitější informace k očkování a ekonomické dopady pandemie Covid-19. Výsledek státního rozpočtu ovlivnila pandemie v podobě nižšího ekonomického výkonu. Zásah pandemie Covid-19 do státního rozpočtu byl nečekaný a stát musel reagovat zvýšením výdajů na zajištění chodu společnosti. Pandemie zvýšila schodek státního rozpočtu v letech 2020, 2021 a 1. čtvrtletí 2022 o stovky mld. Kč.

Po proočkování 65,6 % obyvatelstva a ukončení všech vládních opatření se společnost velmi rychle vrátila do normálního stavu před pandemií. Naopak ekonomika se z pandemie bude vzpamatovávat ještě několik následujících let.

V současné situaci nejsou platná žádná vládní opatření, která by zasahovala do chodu společnosti nebo ekonomiky. Počet nakažených je téměř zanedbatelný a onemocnění Covid-19 je bráno jako běžné infekční onemocnění.

Výzkumný předpoklad autorka verifikuje.

Druhý výzkumný předpoklad DP je vývoj pandemie Covid-19 v ČR negativně koreloval s přijatými vládními opatřeními.

V teoretické části jsou uvedena jednotlivá vládní opatření a počet nakažených během pandemie Covid-19. V praktické části je analýza dat z teoretické části a SWOT analýza vyhodnocení vydaných vládních opatření.

I přes to, že byla vydávána striktní vládní opatření, počet nakažených stoupl. Ve SWOT analýze jsou uvedeny silné a slabé stránky, které vedly k vývoji pandemie Covid-19 během jednotlivých vln. Čím déle byl omezen běžný chod společnosti, tím menší byla důvěra v účinnost vládních opatření a docházelo k porušování těchto opatření, což vedlo k vyššímu počtu nakažených. Během prvních 3 vln pandemie byl několikrát vyhlášen NS a lockdown, který situaci nezlepšil, ale pouze udržoval. Lidé neustále měněním vládním opatření přestávali důvěřovat a měli tendenci je stále častěji obcházet nebo úplně ignorovat. Tím pádem nemohla být vládní opatření efektivní.

Výzkumný předpoklad autorka verifikuje

Třetí výzkumný předpoklad DP je, že ČR zvládla pandemii Covid-19 se srovnatelnou efektivitou jako okolní státy.

V teoretické části jsou u jednotlivých států rozebrána vydaná opatření, postupy k zamezení šíření onemocnění Covid-19, proočkovanosť obyvatelstva, počet nakažených a počet úmrtí v souvislosti s pandemií. V praktické části je komparace jednotlivých států v souvislosti s řešením pandemie Covid-19.

Komparací jednotlivých států autorka došla k výsledku, že ČR zvládla pandemii Covid-19 se srovnatelnou efektivitou jako okolní státy.

Výzkumný předpoklad autorka verifikuje.

Závěr

Již více než rok je onemocnění Covid-19 klasifikováno jako běžná infekce. Aktuálně se již neřeší počet nakažených, ani posilovací dávky vakcíny. Běžný chod společnosti se vrátil do normálního stavu před pandemií, ale důsledky jsou a budou stále znatelné.

Je nutné se z pandemie Covid-19 poučit a připravit se na další možné pandemie, které by mohly nastat v budoucnosti. Reakce v 1. vlně byla přiměřená a situace byla zvládnutelná. V případě následujících vln se ve většině případů postupovalo metodou pokus - omyl. Přihlíželo se na již vydaná opatření v jiných státech a v případě neúspěchu a vysokého počtu nakažených byl vyhlášen lockdown. Při podzimním nárůstu počtu nakažených na tisíce až desetitisíce za den byla vydávána vládní opatření, jejichž cílem bylo udržet situaci a přečkat těžké období do jarních měsíců.

Dle autorky byla 1. vlna pandemie zvládnuta dobře, ale následující vlny byly podceněny. Během pandemie docházelo k mnoha problémům, kterým je nutné se v budoucnu vyhnout a zvážit možnosti jiných postupů v případě srovnatelných pandemií. Pandemie trvala téměř dva roky a některá vydaná opatření způsobila velké škody i po jejím skončení. Největší dopady měla pandemie na školství a ekonomiku a dané oblasti se s nimi vyrovnávají dosud.

Žijeme v moderní době a na vše jsou připraveny postupy, systémy, plány, smlouvy, techniky i odborníci. Musíme si však uvědomit, že většina těchto systémů a plánů stojí na teoretické úrovni a vychází z potencionálních rizik a hrozeb. Zohledňuje-li proběhlé mimořádné události, nelze je vždy porovnávat s možnými dopady v moderní době, protože se staly již před dlouhou dobou a v úplně odlišných socioekonomických souvislostech.

Změna klimatu z důvodu globálního oteplování přináší i další možná rizika. S největší pravděpodobností bude stále častěji docházet i k dalším MU, které dosud nebyly v ČR obvyklé, např. tornáda, přivalové srážky, vysoké teploty, požáry, povodně apod. Proto je potřebné začít co nejdříve naplňovat teze Koncepce ochrany obyvatelstva, abychom byli jako společnost schopni v případě MU rychle a správně reagovat a minimalizovat škody na zdraví, životech, majetku a životním prostředí.

Seznam použité literatury

MONOGRAFIE

- [1]. ANTOŠ M, WINTR J. *Ústavní právo a koronavirus*. 1. vydání. České Budějovice: Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-484-8.
- [2]. BLAŠKOVÁ M. *Strategický management: Metody strategické analýzy*. Policejní akademie ČR v Praze: Studijní materiál.
- [3]. KEISLER I., LOBOTKA A., KOTULKOVÁ L. *Covid-19: Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha 2020. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-818-8.

PRÁVNÍ ÚPRAVA

- [1]. Zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky* v posledním znění.
- [2]. Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému* v posledním znění.
- [3]. Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení* v posledním znění.
- [4]. Zákon č. 258/2000 Sb., *o ochraně veřejného zdraví* v posledním znění.
- [5]. Zákon č. 57/2022 Sb., *o státním rozpočtu na rok 2022* v posledním znění.
- [6]. Zákon č. 94/2021 Sb., *o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19* v posledním znění.

WEBOVÝ PORTÁL A INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1]. 21. STOLETÍ.CZ [online]. [cit. 01. 07. 2023]. Dostupné z <https://21stoleti.cz/2023/02/28/proc-se-respiracni-viry-siri-hlavne-v-zime/>
- [2]. AKTUÁLNĚ.CZ [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/slovensko-zrusi-posledni-z-opatreni-proti-sireni-covidu-19/r~a7855754f0a611edbc030cc47ab5f122/>
- [3]. CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/ostatni-ruzne/5643-doba-covidova-vyzkumna-zprava>
- [4]. CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ [online]. [cit. 01. 08. 2023]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/ostatni-ruzne/5643-doba-covidova-vyzkumna-zprava>
- [5]. CORONA AMPEL [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: <https://corona-ampel.gv.at/ampelfarben/>
- [6]. COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/antigeni-testy-rychly-antigeni-test-rat>
- [7]. COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 6. 2023]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/kdo-test-hradi>
- [8]. COVID PORTÁL [online]. [cit. 19. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-covid-19/mutace-koronaviru>
- [9]. COVID PORTÁL [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/testovani/pcr-testy-rt-pcr-test>

- [10]. *ČESKÁ TELEVIZE* [online]. [cit. 27. 07. 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3212830-dalsi-zeme-omezuji-vychazeni-bavorsko-zavadi-testy-pro-pendlery>
- [11]. *DENÍK.CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/rakousko-koronavirus-lockdown-20201114.html
- [12]. *DENÍK.CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/staty-eu/koronavirus-cesko-rakousko-ockovani-lockdown-20211114.html>
- [13]. *EURO ZPRÁVY.CZ* [online]. [cit. 22.07.2023]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/asie-a-australie/wu-chan-.ktery-ma-11-milionu-obyvatel-dokoncil-plosne-testovani.b8b280b6>
- [14]. *EUROPEAN-UNION* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/germany_cs
- [15]. *GOV.PL* [online]. [cit. 27. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/cesko/situace-v-oblasti-vycestovn-z-r-vstupu-na-zem-polska-a-restrickch-v-pohybu-na-zem>
- [16]. *HEALTH.SK* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/tlacove_spravy/covid-19/Covid-automat.pdf
- [17]. *I ROZHLAS.CZ* [online]. [cit. 20. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-ceska-republika-covid-19-adam-vojtech-prvni-nakaza-tri-pripady_2003011601_vtk

- [18]. *IDNES.CZ* [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/koronavirus-nakaza-pandemie-nemoc-covid-19-nemecko-finsko-madarsko-opatreniuvolneni.A210308_084517_zahranicni_dtt
- [19]. *IDNES.CZ* [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/koronavirus-nakaza-pandemie-nemoc-covid-19-polsko.A210317_122745_zahranicni_dtt
- [20]. *IDNES.CZ* [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/lockdown-koronavirus-evropa-narizeni-opatreni.A211124_181558_zahranicni_baky
- [21]. *IDNES.CZ* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-koronavirus-opatreni-covid.A201011_175351_zahranicni_baky
- [22]. *IDNES.CZ* [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-koronavirus-rozvolnovani-opatreni-otevrou-obchodydivadla.A210304061405domaci_wass
- [23]. *INICIATIVA SNÍH.CZ* [online]. [cit. 24. 07. 2023]. Dostupné z <https://www.iniciativa-snih.cz/srn-a-covid-19/>
- [24]. *IROZHLAS.CZ* [online]. [cit. 25. 07. 2023]. Dostupné z https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/bavorsko-nemecko-covid-19-nemecko-neockovani-karantena_2111031821_vtk?_gl=1*53amk4*_up*MQ*ga*MTI2MDUzMjAxNy4xNjkwMzgXMjQ1*_ga_PHL4J7WBV*MTY5MDM4MTI0NS4xLjAuMTY5MDM4MTI0NS4wLjAuMA

- [25]. *LIDOVKY.CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z https://www.lidovky.cz/svet/rakousko-miri-do-treti-plosne-karanteny-od-26-prosince-zavre-vetsina-obchodu-a-nektere-sluzby.A201218_182826_In_zahranicilihem
- [26]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2022-01-06_Pokladni-plneni-statniho-rozpocetu-za-rok-2021_v02.pdf
- [27]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Pokladni-plneni_2021-Q3_Informace-o-pokladnim-plneni-statniho-rozpocetu-Ceske-republiky-za-1-az-3-ctvrtleti-2021.pdf.
- [28]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>
- [29]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/pokladni-plneni-sr-47065>
- [30]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C
- [31]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2020* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C

- [32]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2020/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2020-41689> Příloha C
- [33]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C
- [34]. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400> Příloha C
- [35]. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-sdeleni.aspx>
- [36]. *MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/warsaw/cz/zpravy_a_udalosti/covid19_aktualni_podminky_cestovani_do.html
- [37]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2022/02/Mimoradne-opatreni-testovani-obyvateel-na-pritomnost-viru-SARS-CoV-2-s-ucinnosti-od-1-3-2022.pdf>
- [38]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 20. 04. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

- [39]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>
- [40]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 10.07.2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>
- [41]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/vakcinace-cr>
- [42]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/epidemiologickou-situaci-bude-nove-znazornovat-system-hodnoceni-pes/>
- [43]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>
- [44]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>
- [45]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>
- [46]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online].
[cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

- [47]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 02. 07. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>
- [48]. *MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 03. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/pokladni-plneni-sr-43100>
- [49]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes>
- [50]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. 2022, [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes>
- [51]. *NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ PORTÁL* [online]. [cit. 30. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1173-domaci-lecba-covid-19-jak-se-doma-lecit>
- [52]. *NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ ÚSTAV* [online]. [cit. 30. 6 .2023]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/1078-covid-19-prakticke-informace-k-ockovani>
- [53]. *NOVINKY. CZ* [online]. [cit. 12. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-plan-ockovani-kdo-bude-mit-prednost-40347779>
- [54]. *NOVINKY.CZ* [online]. [cit. 10. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-plan-ockovani-kdo-bude-mit-prednost-40347779>
- [55]. *NOVINKY.CZ* [online]. [cit. 10. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/koronavirus-umrti-zpusobene-koronavirem-v-cr-40317838>

- [56]. *NOVINKY.CZ* [online]. [cit. 10. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/koronavirus-umrti-zpusobene-koronavirem-v-cr-40317838>
- [57]. *RAKOUSKO.CZ* [online]. [cit. 22. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.rakousko.cz/cs/magazin/aktivni-pobyt/rakousko-covid-19-dalsi-opatreni-v-rakousku-aktualne-18-1-2021?cookieconsent=updated>
- [58]. *SEZNAM ZPRÁVY. CZ* [online]. [cit. 26. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-slovensko-181493>
- [59]. *SEZNAM ZPRÁVY. CZ* [online]. [cit. 28. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/polsko-spousti-narodni-karantenu-na-sjezdovkach-byl-v-nedeli-naval-135317>
- [60]. *SEZNAM ZPRÁVY* [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>.
- [61]. *SEZNAM ZPRÁVY* [online]. [cit. 18. 08. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-novy-typ-omikronu-je-dosud-nejnakazlivejsi-siri-se-napric-celym-svetem-222696>
- [62]. *STÁTNÍ ÚSTAV PRO KONTROLU LÉČIV* [online]. [cit. 29. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/vakciny-proti-nemoci-covid-19-zasadni-fakta>
- [63]. *STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV* [online]. [cit. 20. 11. 2022]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/prevence/varianty-viru-sars-cov-2>
- [64]. *TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>.

- [65]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#brezen>
- [66]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#b%C5%99ezen>
- [67]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 25. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#cerven>
- [68]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 15. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#%C4%8Derven>
- [69]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 25. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/#cervenec>
- [70]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 15. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#cervenec>
- [71]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 20. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#duben>

- [72]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#duben>
- [73]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 22.05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#kveten>
- [74]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#kv%C4%9Bten>
- [75]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 08. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#leden%202021>
- [76]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 02. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#listopad>
- [77]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 06. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#prosinec>
- [78]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 30. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#rijen>

- [79]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 10. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>
- [80]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 11. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>
- [81]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 17. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#srpen>
- [82]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 10. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/#%C3%BA%202021>
- [83]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 28. 05. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/#zari>
- [84]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 13. 07. 2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Oduvodneni-zmena-MO-k-ochrane-dych-cest-lanovky.pdf>
- [85]. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 19. 03. 2023]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf.
- [86]. VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA [online]. [cit. 25. 06. 2023]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/prevence/ockovani/povinna-ockovani>

- [87]. *WHO.IT: Covid-19 – Česká republika* [online]. [cit. 25. 07. 2023]. Dostupné z <https://covid19.who.int/region/euro/country/cz>
- [88]. *WHO.IT: Covid-19 - Německo* [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z <https://covid19.who.int/region/euro/country/de>
- [89]. *WHO.IT: Covid-19 - Polsko* [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/region/euro/country/pl>
- [90]. *WHO.IT: Covid-19 – Rakousko* [online]. [cit. 29. 07. 2023]. <https://covid19.who.int/region/euro/country/at>
- [91]. *WHO.IT: Covid-19 – Slovensko* [online]. [cit. 29. 07. 2023]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/region/euro/country/sk>

OBRÁZKY

- [1]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/11/PES-ilustra%C4%8Dn%C3%AD-obr%C3%A1zek-1024x533.png>
- [2]. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR* [online]. [cit. 25. 06. 2023]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/pes>

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vládní opatření březen 2020.	27
Tabulka 2 Vládní opatření duben 2020.	29
Tabulka 3 Vládní opatření květen 2020.	30
Tabulka 4 Vládní opatření červen 2020.	31
Tabulka 5 Vládní opatření září 2020.	32
Tabulka 6 Vládní opatření říjen 2020.	33
Tabulka 7 Vládní opatření listopad 2020.	34
Tabulka 8 Vládní opatření prosinec 2020.	35
Tabulka 9 Vládní opatření leden 2021.	36
Tabulka 10 Vládní opatření únor 2021.	37
Tabulka 11 Vládní opatření březen 2021.	38
Tabulka 12 Vládní opatření duben 2021.	39
Tabulka 13 Vládní opatření květen 2021.	39
Tabulka 14 Vládní opatření červen 2021.	40
Tabulka 15 Vládní opatření červenec 2021.	40
Tabulka 16 Vládní opatření srpen 2021.	40
Tabulka 17 Počet úmrtí na onemocnění Covid-19.	42
Tabulka 18 1. vlna pandemie Covid-19.	44
Tabulka 19 2. vlna pandemie Covid-19.	45
Tabulka 20 3. vlna pandemie Covid-19.	46
Tabulka 21 4. vlna pandemie Covid-19.	47
Tabulka 22 Očkovací nárok dle rizikového skóre.	51
Tabulka 23 Počet naočkovaných osob v jednotlivých měsících.	52
Tabulka 24 Výdaje v souvislosti s onemocněním Covid-19 z resortů.	66
Tabulka 25 Výdaje na pandemii Covid-19 za rok 2020-2021.	70
Tabulka 26 Komparace s okolními státy.	88
Tabulka 27 Opatření a rozvolňování v 1. vlně pandemie v jednotlivých státech.	89
Tabulka 28 Srovnání úmrtnosti, proočkovanosti a nakažených s okolními státy.	92

Seznam obrázků

Obrázek 1 Protiepidemický systém	23
Obrázek 2 Stupně pohotovosti: Definice.	23
Obrázek 3 SWOT analýza pandemie Covid-19.....	83

Seznam grafů

Graf 1 Počet úmrtí v souvislosti s onemocněním Covid-19.....	81
--	----